

Werkgelegenheid en scholing 1996 : statistische bijlage

Citation for published version (APA):

de Grip, A., van Smoorenburg, M. S. M., Borghans, L., & Jonker, N. (1997). Werkgelegenheid en scholing 1996 : statistische bijlage. (ROA Reports; No. 1B). Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, Faculteit der Economische Wetenschappen.

Document status and date:

Published: 01/01/1997

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Werkgelegenheid en scholing 1996

Statistische bijlage

ROA-R-1997/1B

Andries de Grip
Michel van Smoorenburg
Lex Borghans
Nicole Jonker

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt

Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde
Universiteit Maastricht

Maastricht, januari 1997

ISBN 90-5321-199-3
SEC96740

Inhoud

	Bladzijde
Voorwoord	i
<i>Informatie naar bedrijfsgrootte</i>	
Tabel 1.1 Automatiseringsgraad naar bedrijfsgrootte, 1993	1
Tabel 1.2 Percentage bedrijven met automatiseringspersoneel naar bedrijfsgrootte, 1993	1
Tabel 1.3 Automatiseringskosten per werknemer naar bedrijfsgrootte, 1993	1
Tabel 1.4 Gemiddelde R&D-intensiteit en het aandeel bedrijven zonder R&D-intensiteit naar bedrijfsgrootte, 1992	2
Tabel 1.5 Aandeel bedrijven met nieuwe en/of verbeterde producten of diensten naar bedrijfsgrootte, 1992	2
Tabel 1.6 Aandeel bedrijven die octrooien hebben aangevraagd naar bedrijfsgrootte, 1992	2
Tabel 1.7 Opleidingsactiviteiten van bedrijven en instellingen naar bedrijfsgrootte, 1993	3
Tabel 1.8 Aantal opleidingen per werknemer, opleidingskosten in procenten van de arbeidskosten en opleidingskosten per werknemer naar bedrijfsgrootte, 1993	3
<i>Informatie over bedrijfssectoren</i>	
Tabel 2.1 Automatiseringsgraad naar bedrijfssector, 1993	7
Tabel 2.2 Percentage bedrijven met automatiseringspersoneel naar bedrijfssector, 1993	8
Tabel 2.3 Automatiseringskosten per werknemer naar bedrijfssector, 1993	9
Tabel 2.4 Gemiddelde R&D-intensiteit en het aandeel bedrijven zonder R&D-intensiteit naar bedrijfssector, 1992	10
Tabel 2.5 Aandeel bedrijven met nieuwe en/of verbeterde producten of diensten naar bedrijfssector, 1992	10
Tabel 2.6 Aandeel bedrijven die octrooien hebben aangevraagd naar bedrijfssector, 1992	11
Tabel 2.7 Ontwikkeling aantal werkenden naar bedrijfssector 1990-1994 en uitbreidingsvraag 1995-2000 (gemiddelde procentuele groei per jaar)	12
Tabel 2.8 Opleidingsactiviteiten van bedrijven en instellingen naar bedrijfstak/bedrijfsklasse, 1993	13
Tabel 2.9 Bedrijven en instellingen met trainingen op de werkplek	

	en overige opleidingsactiviteiten naar bedrijfstak/ bedrijfsklasse, 1993	14
Tabel 2.10	Opleidingsactiviteiten van bedrijven en instellingen naar bedrijfstak/bedrijfsklasse, 1993	15
Tabel 2.11	Aantal opleidingen per werknemer, de opleidingskosten als percentage van de arbeidskosten en de opleidingskosten per werknemer naar bedrijfssector, 1990 en 1993	16
Tabel 2.12	Totale opleidingskosten en kosten per gevolgde opleiding naar bedrijfstak/bedrijfsklasse naar bedrijfssector, 1993	17
Tabel 2.13	Opleidingsactieve bedrijven en instellingen met een opleidingsbeleid voor specifieke groepen werknemers naar bedrijfssector, 1993	17
Tabel 2.14	Opleidingsactieve bedrijven en instellingen met een opleidingsbeleid voor ouderen naar bedrijfssector, 1993	18
Tabel 2.15	Opleidingsactieve bedrijven en instellingen met een opleidingsbeleid voor ongeschoolde of laaggeschoolde werknemers naar bedrijfssector, 1993	18

Informatie over beroepen

Tabel 3.1	Informatietechnologie naar beroepssegment 1993-1994	21
Tabel 3.2	Verwachte netto baancreatie naar beroepsklasse, 1995-2000	22
Tabel 3.3	Verwachte reallocatie naar beroepsklasse, 1995-2000	23
Tabel 3.4	Verwachte krimp-kengetallen voor beroepsklassen naar bedrijfssector, 1995-2000	24
Tabel 3.5	Oververtegenwoordiging ouderen (50-64) jaar ten opzichte van de andere werkenden naar beroepsklasse en opleidingsniveau, 1994	28
Tabel 3.6	Percentage werkenden dat tussen 1992-1994 een cursus heeft gevolgd naar beroepssegment	32
Tabel 3.7	Extra scholingsbehoefte (gezien de informatiseringsgraad) en extra omscholingsbehoefte (gezien de verwachte werkgelegenheidskrimp en sectorale reallocatie) naar beroepssegment	33
Tabel 3.8	Overzicht van perspectiefrijke omscholingsmogelijkheden naar beroepssegment	34
	Risicoprofielen naar beroep	41

Informatie over opleidingen

Tabel 4.1	Informatietechnologie naar opleidingstype, 1993-1994	49
Tabel 4.2	Verwachte uitbreidingsvraag naar opleidingstype, 1995-2000	51
Tabel 4.3	Componenten van de werkgelegenheidsverschuivingen naar opleidingsniveau (netto effecten), 1995-2000	53
Tabel 4.4	Opleidingseffect naar opleidingstype, 1995-2000 (gemiddeld)	

	jaarlijks percentage)	54
Tabel 4.5	Verwachte krimp-kengetallen voor opleidingstypen naar beroepssegment, 1995-2000	56
Tabel 4.6	Percentage werkenden dat tussen 1992-1994 een cursus heeft gevolgd naar opleidingstype	62
Tabel 4.7	Extra bijscholingsbehoefte (gezien de informatiseringsgraad) en extra omscholingsbehoefte (gezien de verwachte werkgelegenheidskrimp en sectorale reallocatie) per opleidingstype	64
Tabel 4.8	Overzicht van perspectiefrijke omscholingsmogelijkheden naar opleidingstype	66
	Risicoprofielen naar opleiding	73

Voorwoord

Werkgelegenheid en scholing 1996 en deze bijbehorende *Statistische bijlage* is de eerste versie van een jaarlijks uit te brengen overzichtsrapport in het kader van het *Werkgelegenheid en Scholing Observatorium* (WSO) van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA). Dit observatorium is door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ingesteld in het kader van de stimuleringsprogramma's ESF-4 *Scholing voor behoud van werk* en ADAPT van de Europese Commissie.

Het observatorium heeft als doel de voor het scholingsbeleid relevante marktontwikkelingen op continue basis in beeld te brengen. Het WSO fungeert daarbij als een centraal punt, waar de relevante ontwikkelingen en prognoses met betrekking tot de werkgelegenheid en kwalificatiebehoeften met elkaar in verband worden gebracht, om zo tijdig inzicht te krijgen in de scholingsactiviteiten binnen branches en bedrijven en de lacunes die op dit punt optreden.

Het observatorium-karakter van dit onderzoek wordt weerspiegeld door het grote aantal indicatoren dat de revue passeert. Deze kengetallen hebben telkens als doel opvallende factoren of ontwikkelingen te signaleren. Deze *Statistische bijlage* geeft een totaaloverzicht van de in het hoofdrapport besproken indicatoren voor alle onderscheiden bedrijfsgroottes, bedrijfssectoren, beroepen of opleidingen. In dit rapport wordt niet uitgebreid ingegaan op de methodiek die ten grondslag ligt aan de gepresenteerde indicatoren. Hierop wordt ingegaan in het werkdocument *Methodiek werkgelegenheid en scholing 1996*.

De projectleiding van het WSO is in handen van dr. A. de Grip. Daarnaast is aan het onderzoek meegewerkt door drs. M. van Smoorenburg, dr. L. Borghans en drs. N. Jonker. Onze dank gaat uit naar de leden van de begeleidingscommissie. Deze commissie bestaat uit de volgende leden: S.F.C. Claus, drs. M.G. Drewes, drs. F. Straatjes, drs. J.C. van der Velden, drs. J.A. Weisbeek.

INFORMATIE NAAR BEDRIJFSGROOTTE

Tabel 1.1
Automatiseringsgraad naar bedrijfsgrootte, 1993

Bedrijfsgrootte	Automatiseringsgraad 1993		Trend 1989-'93
	%	typering	
5-10 werknemers	69	erg laag	stijgend
10-20 werknemers	80	laag	stijgend
20-50 werknemers	90	gemiddeld	stijgend
50-100 werknemers	96	hoog	constant
100-200 werknemers	97	hoog	constant
200-500 werknemers	98	hoog	constant
500 of meer werknemers	98	hoog	constant
Totaal	78		stijgend

Bron: CBS 1995b/ROA

Tabel 1.2
Percentage bedrijven met automatiseringspersoneel naar bedrijfsgrootte, 1993

Bedrijfsgrootte	Percentage bedrijven met automatiseringspersoneel 1993		Trend 1991-'93
	%	typering	
5-10 werknemers	10	laag	fluctuerend
10-20 werknemers	9	laag	fluctuerend
20-50 werknemers	21	gemiddeld	fluctuerend
50-100 werknemers	34	hoog	dalend
100-200 werknemers	59	erg hoog	fluctuerend
200-500 werknemers	71	erg hoog	constant
500 of meer werknemers	89	erg hoog	fluctuerend
Totaal	16		fluctuerend

Bron: CBS 1995b/ROA

Tabel 1.3
Automatiseringskosten per werknemer naar bedrijfsgrootte, 1993

Bedrijfsgrootte	Automatiseringskosten per werknemer 1993		Trend 1989-'93
	f	typering	
5-10 werknemers	2.800,-	gemiddeld	dalend
10-20 werknemers	2.000,-	laag	dalend
20-50 werknemers	2.200,-	laag	constant
50-100 werknemers	2.700,-	gemiddeld	constant
100-200 werknemers	2.800,-	gemiddeld	fluctuerend
200-500 werknemers	3.800,-	gemiddeld	stijgend
500 of meer werknemers	7.400,-	erg hoog	stijgend
Totaal	4.300,-		constant

Bron: CBS 1995b/ROA

Tabel 1.4

Gemiddelde R&D-intensiteit en het aandeel bedrijven zonder R&D-intensiteit naar bedrijfsgrootte, 1992

	Gemiddelde R&D-intensiteit		Percentage bedrijven zonder R&D	
	%	typering	%	typering
10-19 werknemers	0,4	laag	96	hoog
20-49 werknemers	0,5	laag	92	hoog
50-99 werknemers	1,4	gemiddeld	80	gemiddeld
100-199 werknemers	1,1	gemiddeld	75	gemiddeld
200-499 werknemers	1,4	gemiddeld	58	laag
500 en meer werknemers	2,5	erg hoog	47	erg laag
Totaal	1,6		90	

Bron: ESI-VU/ROA

Tabel 1.5

Aandeel bedrijven met nieuwe en/of verbeterde producten of diensten naar bedrijfsgrootte, 1992

	Aandeel bedrijven met nieuwe producten voor het bedrijf		Aandeel bedrijven met nieuwe producten voor de bedrijfstak	
	%	typering	%	typering
10-19 werknemers	15	erg laag	4	laag
20-49 werknemers	22	laag	6	laag
50-99 werknemers	40	gemiddeld	11	gemiddeld
100-199 werknemers	46	gemiddeld	17	gemiddeld
200-499 werknemers	59	hoog	19	gemiddeld
500 en meer werknemers	68	erg hoog	31	erg hoog
Totaal	23		7	

Bron: ESI-VU/ROA

Tabel 1.6

Aandeel bedrijven die octrooien hebben aangevraagd naar bedrijfsgrootte, 1992

	Aandeel bedrijven met octrooien	
	%	typering
10-19 werknemers	1	laag
20-49 werknemers	2	laag
50-99 werknemers	5	gemiddeld
100-199 werknemers	8	gemiddeld
200-499 werknemers	14	hoog
500 en meer werknemers	16	erg hoog
Totaal	3	

Bron: ESI-VU/ROA

Tabel 1.7
Opleidingsactiviteiten van bedrijven en instellingen naar bedrijfsgrootte, 1993

	Totaal	Interne of externe opleidingen	Trainingen op de werkplek	Overige opleidings- activiteiten
	%	%	%	%
5-99 werknemers	42	32	15	37
100-499 werknemers	87	84	38	80
500 en meer werknemers	100	100	62	86
Totaal	45	35	16	39

Bron: CBS 1995a

Tabel 1.8
Aantal opleidingen per werknemer, opleidingskosten in procenten van de arbeidskosten en opleidingskosten per werknemer naar bedrijfsgrootte, 1993

	Aantal opleidingen per werknemer	Opleidingskosten in % van de arbeidskosten	Opleidingskosten per werknemer
		%	f
5-99 werknemers	0,18	0,7	380
100-499 werknemers	0,40	1,3	870
500 en meer werknemers	0,52	3,0	1.750
Totaal	0,35	1,7	990

Bron: CBS 1995a

INFORMATIE OVER BEDRIJFSSECTOREN

Tabel 2.1
Automatiseringsgraad naar bedrijfssector, 1993

Bedrijfssector	Automatiseringsgraad 1993		Trend 1989-'93
	%	typering	
Delfstoffenwinning, ind. en openb. nutsbedr.	81	gemiddeld	stijgend
- Voedings- en genotmiddelenindustrie	73	laag	stijgend
- Textiel-, kleding- en lederindustrie	67	laag	constant
- Papier(waren)- en grafische industrie	94	hoog	stijgend
- Aardolie-, chem. rubber en kunststofverw. ind.	96	erg hoog	stijgend
- Metaal- en elektrotechnische industrie	74	laag	constant
- Overige industrie en delfstoffenwinning	90	hoog	sterk stijgend
- Openbare nutsbedrijven	99	erg hoog	constant
Bouwnijverheid en bouwinstallatiebedrijven	71	laag	stijgend
- Bouwnijverheid	71	laag	sterk stijgend
- Bouwinstallatiebedrijven	72	laag	constant
Handel	75	gemiddeld	stijgend
- Groothandel e.d.	90	hoog	stijgend
- Detailhandel, horeca en reparatiebedrijven	65	erg laag	stijgend
Zakelijke dienstverlening	82	gemiddeld	stijgend
- Transport-, opslag- en communicatiebedrijven	80	gemiddeld	sterk stijgend
- Bankwezen	67	laag	fluctuerend
- Verzekeringswezen	99	erg hoog	stijgend
- Computerservice- en IT bureaus	82	gemiddeld	fluctuerend
- Overige zakelijke dienstverlening	82	gemiddeld	fluctuerend
Overige	78	gemiddeld	stijgend
- Onderwijs	84	gemiddeld	constant
- Gezondheids- en vet. diensten, ms. dienstverl.	87	hoog	stijgend
- Overige dienstverlening	71	laag	stijgend
- Landbouw en visserij	69	laag	stijgend
Totaal	78		stijgend

Bron: CBS 1995b/ROA

Tabel 2.2
 Percentage bedrijven met automatiseringspersoneel naar bedrijfssector, 1993

Bedrijfssector	Percentage bedrijven met % automatiseringspersoneel '93 typering	Trend 1991-'93
Delfstoffenwinning, ind. en openb. nutsbedr.	18	gemiddeld
- Voedings- en genotmiddelenindustrie	7	laag
- Textiel-, kleding- en lederindustrie	9	laag
- Papier(waren)- en grafische industrie	25	gemiddeld
- Aardolie-, chem., rubber en kunststofverw. ind.	36	hoog
- Metaal- en elektrotechnische industrie	17	gemiddeld
- Overige industrie en delfstoffenwinning	18	gemiddeld
- Openbare nutsbedrijven	88	erg hoog
Bouwnijverheid en bouwinstallatiebedrijven	8	laag
- Bouwnijverheid	7	laag
- Bouwinstallatiebedrijven	11	laag
Handel	10	laag
- Groothandel e.d.	19	gemiddeld
- Detailhandel, horeca en reparatiebedrijven	5	laag
Zakelijke dienstverlening	23	gemiddeld
- Transport-, opslag- en communicatiebedrijven	11	laag
- Bankwezen	26	gemiddeld
- Verzekeringswezen	31	hoog
- Computerservice- en IT bureaus	29	gemiddeld
- Overige zakelijke dienstverlening	23	gemiddeld
Overige	17	gemiddeld
- Onderwijs	16	gemiddeld
- Gezondheids- en vet. diensten, ms. dienstverl.	28	gemiddeld
- Overige dienstverlening	15	gemiddeld
- Landbouw en visserij	4	laag
Totaal	16	fluctuerend

Bron: CBS 1995b/ROA

Tabel 2.3
Automatiseringskosten per werknemer naar bedrijfssector, 1993

Bedrijfssector	Automatiseringskosten per werknemer '93 f	typering	Trend 1989-'93
Delfstoffenwinning, ind. en openb. nutsbedr.	4.200,-	gemiddeld	stijgend
- Voedings- en genotmiddelenindustrie	3.200,-	gemiddeld	sterk stijgend
- Textiel-, kleding- en lederindustrie	1.500,-	gemiddeld	dalend
- Papier(waren)- en grafische industrie	4.000,-	gemiddeld	stijgend
- Aardolie-, chem. rubber en kunststofverw.ind.	8.100,-	gemiddeld	stijgend
- Metaal- en elektrotechnische industrie	3.800,-	gemiddeld	stijgend
- Overige industrie en delfstoffenwinning	2.000,-	gemiddeld	sterk dalend
- Openbare nutsbedrijven	7.600,-	gemiddeld	constant
Bouwnijverheid en bouwinstallatiebedrijven	900,-	laag	stijgend
- Bouwnijverheid	800,-	laag	stijgend
- Bouwinstallatiebedrijven	1.300,-	gemiddeld	fluctuerend
Handel	3.100,-	gemiddeld	fluctuerend
- Groothandel e.d.	5.400,-	gemiddeld	dalend
- Detailhandel, horeca en reparatiebedrijven	1.400,-	gemiddeld	stijgend
Zakelijke dienstverlening	9.500,-	gemiddeld	fluctuerend
- Transport-, opslag- en communicatiebedr.	4.300,-	gemiddeld	stijgend
- Bankwezen	30.000,-	erg hoog	sterk stijgend
- Verzekeringswezen	16.600,-	hoog	fluctuerend
- Computerservice- en IT bureaus	53.700,-	erg hoog	stijgend
- Overige zakelijke dienstverlening	3.200,-	gemiddeld	dalend
Overige	1.500,-	gemiddeld	stijgend
- Onderwijs	1.200,-	gemiddeld	sterk stijgend
- Gezondheids- en vet.diensten, ms.dienstverl.	800,-	laag	sterk stijgend
- Overige dienstverlening	4.500,-	gemiddeld	stijgend
- Landbouw en visserij	600,-	laag	fluctuerend
Totaal	4.300,-		constant

Bron: CBS 1995b/ROA

Tabel 2.4

Gemiddelde R&D-intensiteit en het aandeel bedrijven zonder R&D-intensiteit naar bedrijfssector, 1992

	Gemiddelde R&D-intensiteit		Percentage bedrijven zonder R&D	
	%	typering	%	typering
Landbouw en visserij	-	-	-	-
Voedings- en genotmiddelenindustrie	1,1	gemiddeld	71	laag
Overige industrie	0,6	gemiddeld	87	gemiddeld
Chemie	7,8	erg hoog	63	erg laag
Metaal en elektrotechniek	2,9	hoog	76	laag
Energie	0,9	gemiddeld	71	laag
Bouw	1,8	gemiddeld	94	hoog
Handel	0,6	gemiddeld	95	hoog
Transport, opslag en communicatie	0,5	gemiddeld	98	hoog
Overige commerciële dienstverlening	2,0	gemiddeld	87	gemiddeld
Bank- en verzekeringswezen	0,2	laag	95	hoog
Kwartaire diensten	0,3	laag	94	hoog
Overheid	0,4	laag	88	gemiddeld
Totaal	1,6		90	

Bron: ESI-VU/ROA

Tabel 2.5

Aandeel bedrijven met nieuwe en/of verbeterde producten of diensten naar bedrijfssector, 1992

	Aandeel bedrijven met nieuwe producten voor het bedrijf		Aandeel bedrijven met nieuwe producten voor de bedrijfstak	
	%	typering	%	typering
Landbouw en visserij	-	-	-	-
Voedings- en genotmiddelenindustrie	43	hoog	13	gemiddeld
Overige industrie	35	gemiddeld	8	gemiddeld
Chemie	69	erg hoog	27	erg hoog
Metaal en elektrotechniek	40	gemiddeld	14	gemiddeld
Energie	46	hoog	23	erg hoog
Bouw	14	laag	3	laag
Handel	20	laag	5	laag
Transport, opslag en communicatie	12	laag	2	laag
Overige commerciële dienstverlening	23	laag	8	gemiddeld
Bank- en verzekeringswezen	21	laag	10	gemiddeld
Kwartaire diensten	21	laag	5	laag
Overheid	46	hoog	16	hoog
Totaal	23		7	

Bron: ESI-VU/ROA

Tabel 2.6
Aandeel bedrijven die octrooien hebben aangevraagd naar bedrijfssector, 1992

	Aandeel bedrijven met octrooien	
	%	typering
Landbouw en visserij	-	-
Voedings- en genotmiddelenindustrie	3	gemiddeld
Overige industrie	3	gemiddeld
Chemie	15	erg hoog
Metaal en elektrotechniek	8	hoog
Energie	3	gemiddeld
Bouw	1	gemiddeld
Handel	1	gemiddeld
Transport, opslag en communicatie	0	laag
Overige commerciële dienstverlening	2	gemiddeld
Bank- en verzekeringswezen	2	gemiddeld
Kwartaire diensten	1	gemiddeld
Overheid	0	laag
Totaal	3	

Bron: ESI-VU/ROA

Tabel 2.7

Ontwikkeling aantal werkenden naar bedrijfssector 1990-1994 en uitbreidingsvraag 1995-2000 (gemiddelde procentuele groei per jaar)

Bedrijfssector	Aantal werkenden (gem. '93/'94)	1990-1994 %	1995-2000 %
Landbouw en visserij	231.500	-3,6	-2,9
Voedings- en genotmiddelenindustrie	157.500	-1,7	-0,6
Overige industrie	242.500	-2,7	-0,3
Chemie	125.000	-2,2	1,8
Metaal en elektrotechniek	491.000	-2,8	0,5
Energie	65.000	1,3	0,4
Bouw	428.500	-0,3	0,6
Handel	822.000	0,7	1,8
Transport, opslag en communicatie	373.500	1,7	0,7
Overige commerciële dienstverlening	756.500	2,9	1,9
Bank- en verzekeringswezen	207.500	-1,1	-0,6
Kwartaire diensten	937.000	1,4	2,0
Overheid	609.500	1,0	-0,9
Totaal	5.885.500	1,0	0,8

Bron: CBS/CPB/ROA

Tabel 2.8

Opleidingsactiviteiten van bedrijven en instellingen naar bedrijfstak/bedrijfsklasse, 1993

	Bedrijven met opleidingsactiviteiten		Bedrijven met interne of externe opleidingen	
	%	typering	%	typering
Landbouw en visserij	29	laag	19	laag
Delfstoffenwinning	47	gemiddeld	37	gemiddeld
Industrie	49	gemiddeld	37	gemiddeld
- Voedings- en genotmiddelenindustrie	39	laag	28	laag
- Textiel- en kledingindustrie	40	gemiddeld	22	laag
- Papier- en kartonindustrie	47	gemiddeld	38	gemiddeld
- Aardolie-, chemische, glas- en bouwmat. industrie	61	hoog	51	laag
- Basismetalaalindustrie, metaalproduktenindustrie	51	gemiddeld	38	gemiddeld
- Machine en apparatenindustrie	59	hoog	46	gemiddeld
- Auto- en transportmiddelenindustrie	50	gemiddeld	36	gemiddeld
- Rest industrie	40	gemiddeld	30	gemiddeld
Energie- en waterleidingbedrijven	96	erg hoog	96	erg hoog
Bouwnijverheid	40	gemiddeld	31	gemiddeld
Handel	45	gemiddeld	34	gemiddeld
- Autohandel en reparatie	62	hoog	52	hoog
- Groothandel	46	gemiddeld	34	gemiddeld
- Detailhandel	36	laag	27	laag
Horeca	16	erg laag	12	erg laag
Vervoer en communicatie	34	laag	28	laag
Financiële instellingen	73	erg hoog	64	erg hoog
Zak. dienstverl., cultuur en overige dienstverlening	55	gemiddeld	44	gemiddeld
Totaal	45		35	

Bron: CBS 1995a/ROA

Tabel 2.9

Bedrijven en instellingen met trainingen op de werkplek en overige opleidingsactiviteiten naar bedrijfstak/bedrijfsklasse, 1993

	Trainingen op de werkplek		Overige opleidingsactiviteiten	
	%	typering	%	typering
Landbouw en visserij	12	laag	19	laag
Delfstoffenwinning	15	gemiddeld	42	gemiddeld
Industrie	21	hoog	40	gemiddeld
- Voedings- en genotmiddelenindustrie	12	laag	19	laag
- Metaal- en elektrotechnische industrie	22	hoog	49	gemiddeld
- Overige industrie	23	hoog	40	gemiddeld
Energie- en waterleidingbedrijven	14	gemiddeld	88	erg hoog
Bouwnijverheid	11	laag	32	gemiddeld
Handel	17	gemiddeld	40	gemiddeld
- Autohandel en reparatie	20	gemiddeld	57	hoog
- Groothandel	17	gemiddeld	48	gemiddeld
- Detailhandel	16	gemiddeld	22	laag
Horeca	7	erg laag	13	erg laag
Vervoer en communicatie	9	laag	26	laag
Financiële instellingen	34	erg hoog	69	hoog
Zak. dienstverl., cultuur en overige dienstverlening	20	gemiddeld	57	hoog
Totaal	16		39	

Bron: CBS 1995a/ROA

Tabel 2.10
Opleidingsactiviteiten van bedrijven en instellingen naar bedrijfstak/bedrijfsklasse, 1993

	Gemiddeld	Opleidingskosten	Opleidingskosten	f
	aantal opleidingen per werknemer	in % van de arbeidskosten	per werknemer	
	typering	typering	typering	typering
Landbouw en visserij	0,10 erg laag	0,4 erg laag	150 laag	
Deelstofwinning				
Industrie	0,32 gemiddeld	1,6 gemiddeld	1.110 gemiddeld	
- Voedings- en genotmiddelenindustrie	0,22 laag	1,2 gemiddeld	780 gemiddeld	
- Textiel- en kledingindustrie	0,11 laag	0,7 laag	400 laag	
- Papier- en kartonindustrie	0,31 gemiddeld	1,3 gemiddeld	890 gemiddeld	
- Aardolie-, chemische, glas- en bouwmaterialenindustrie	0,48 hoog	2,2 hoog	1.810 hoog	
- Basismetalenindustrie, metaalproductenindustrie	0,32 gemiddeld	1,7 gemiddeld	1.130 gemiddeld	
- Machine en apparatenindustrie	0,44 hoog	1,8 gemiddeld	1.380 gemiddeld	
- Auto- en transportmiddelenindustrie	0,27 gemiddeld	1,9 gemiddeld	1.410 hoog	
- Rest industrie	0,19 laag	1,2 gemiddeld	530 laag	
Energie- en waterleidingbedrijven	0,45 hoog	2,2 hoog	1.690 hoog	
Bouwnijverheid	0,29 gemiddeld	0,8 laag	480 laag	
Handel	0,28 gemiddeld	1,1 laag	510 laag	
- Autohandel en reparatie	0,53 hoog	2,9 erg hoog	1.030 gemiddeld	
- Groothandel	0,25 gemiddeld	0,9 laag	640 laag	
- Detailhandel	0,25 gemiddeld	1,0 laag	310 laag	
Horeca	0,16 laag	0,6 laag	200 laag	
Vervoer en communicatie	0,52 hoog	3,1 erg hoog	1.940 hoog	
Financiële instellingen	0,84 erg hoog	3,6 erg hoog	2.870 erg hoog	
Zak. dienstverl., cultuur en overige dienstverlening	0,31 gemiddeld	1,4 gemiddeld	700 gemiddeld	
Totaal	0,35	1,7	990	

Bron: CBS 1995a/ROA

Tabel 2.11
 Aantal opleidingen per werknemer, de opleidingskosten als percentage van de arbeidskosten en de opleidingskosten per werknemer naar bedrijfssector, 1990 en 1993

	Aantal opleidingen per werknemer		Opleidingskosten als % van de arbeidskosten		Opleidingskosten per werknemer	
	1993	1990	1993	1990	1993	1990
			%	%	f	f
Industrie	0,35	0,34	1,9	1,6	1.230	1.170
Energie- en waterl. bedrijven	0,37	0,45	1,9	2,2	1.250	1.690
Bouwnijverheid	0,19	0,29	0,5	0,8	280	480
Handel en horeca	0,27	0,26	1,1	1,1	430	470
Vervoer en communicatie	0,44	0,52	3,4	3,1	1.940	1.940
Totaal	0,33	0,36	1,7	1,7	900	1.000

Bron: CBS 1995a

Tabel 2.12

Totale opleidingskosten en kosten per gevolgde opleiding naar bedrijfstak/bedrijfsklasse naar bedrijfssector, 1993

	Totale opleidingskosten		Kosten per gevolgde opleiding	
	mln f	typering	f	typering
Landbouw en visserij	9	laag	1.600	laag
Delfstoffenwinning	.	.	.	.
Industrie	1.031	erg hoog	3.430	hoog
- Voedings- en genotmiddelenindustrie	112	laag	3.540	hoog
- Metaal- en elektrotechnische industrie	450	hoog	3.470	hoog
- Overige industrie	469	hoog	3.370	hoog
Energie- en waterleidingbedrijven	75	laag	3.730	hoog
Bouwnijverheid	151	gemiddeld	1.650	laag
Handel	391	hoog	1.830	laag
- Autohandel en reparatie	82	laag	1.950	laag
- Groothandel	189	gemiddeld	2.590	gemiddeld
- Detailhandel	119	laag	1.220	erg laag
Horeca	22	laag	1.210	erg laag
Vervoer en communicatie	707	erg hoog	3.710	hoog
Financiële instellingen	549	hoog	3.390	hoog
Zak. dienstverl., cultuur en overige dienstverlening	528	hoog	2.290	gemiddeld
Totaal	3.515		2.820	

Bron: CBS 1995a/ROA

Tabel 2.13

Opleidingsactieve bedrijven en instellingen met een opleidingsbeleid voor specifieke groepen¹ werknemers naar bedrijfssector, 1993

	5-99	100-499	500 en meer	Totaal
	werknemers %	werknemers %	werknemers %	%
Landbouw en visserij	6	.	.	7
Delfstoffenwinning	.	.	.	15
Industrie	19	38	59	24
Energie- en waterleidingbedrijven	18	24	46	27
Bouwnijverheid	16	37	56	18
Handel	12	29	32	12
Horeca	17	36	62	19
Vervoer en communicatie	9	38	45	13
Financiële instellingen	10	29	78	15
Zak. dienstverl., cultuur en overige dienstverl.	16	26	52	18
Totaal	14	34	53	17

Bron: CBS 1995a/Boerdam e.a. 1995

1. Vrouwen, on- of laaggeschoolden, gehandicapten, jongeren, ouderen, allochtonen en overbodige werknemers.

Tabel 2.14

Opleidingsactieve bedrijven en instellingen met een opleidingsbeleid voor ouderen naar bedrijfssector, 1993

	5-99 werk- nemers %	100-499 werk- nemers %	500 en meer werk- nemers %	Totaal %
Landbouw en visserij	1	.	.	2
Delfstoffenwinning	.	.	.	-
Industrie	3	4	17	3
Energie- en waterleidingbedrijven	-	4	5	3
Bouwnijverheid	3	5	16	3
Handel	2	2	5	2
Horeca	1	-	-	1
Vervoer en communicatie	2	3	6	2
Financiële instellingen	4	-	7	4
Zak. dienstverl., cultuur en overige dienstverl.	3	4	9	3
Totaal	2	4	11	3

Bron: CBS 1995a / Boerdam e.a. 1995

Tabel 2.15

Opleidingsactieve bedrijven en instellingen met een opleidingsbeleid voor ongeschoolde of laaggeschoolde werknemers naar bedrijfssector, 1993

	5-99 werknem. %	100-499 werknem. %	500 en meer werknem. %	Totaal %
Landbouw en visserij	2	.	.	2
Delfstoffenwinning	.	.	.	3
Industrie	7	19	26	10
Energie- en waterleidingbedrijven	18	12	23	16
Bouwnijverheid	5	17	13	6
Handel	4	10	11	4
Horeca	4	6	39	5
Vervoer en communicatie	3	9	-	3
Financiële instellingen	1	3	44	3
Zak. dienstverl., cultuur en overige dienstverl.	3	5	12	4
Totaal	4	13	20	5

Bron: CBS 1995a / Boerdam e.a. 1995

INFORMATIE OVER BEROEPEN

Tabel 3.1
 Informatietechnologie naar beroepssegment, 1993-1994

Beroepssegment	IT-indicator	Typering
Hogere onderwijs(kundige) beroepen	-0,25	gemiddeld
Middelbare sport(instructieve) beroepen	-0,01	gemiddeld
Hogere taal- en letterkundige beroepen	1,13	hoog
Hogere theologische beroepen	-0,32	gemiddeld
Middelbare kunst- en vormgevende beroepen	-0,24	gemiddeld
Hogere kunst- en vormgevende beroepen	-0,24	gemiddeld
Lagere agrarische beroepen	-0,94	laag
Hogere agrarische beroepen	1,41	erg hoog
Lagere technische, ambachts- en industrieberoepen	-1,16	laag
Middelbare technische, ambachts- en industrieberoepen	0,84	hoog
Hogere technische, ambachts- en industrieberoepen	1,41	erg hoog
Lagere voedings- en genotmiddelenberoepen	-0,13	gemiddeld
Lagere textielberoepen	-0,13	gemiddeld
Lagere hout- en papierberoepen	-1,03	laag
Lagere grafische beroepen	-0,50	gemiddeld
Lagere chemische beroepen	1,11	hoog
Lagere metaalberoepen	-0,62	laag
Middelbare metaalberoepen	-0,11	gemiddeld
Hogere metaalberoepen	1,41	erg hoog
Lagere elektrotechnische beroepen	-0,98	laag
Middelbare elektrotechnische beroepen	-0,10	gemiddeld
Hogere elektrotechnische beroepen	1,41	erg hoog
Lagere bouwmaterialen-, glas- en aardewerkberoepen	-1,03	laag
Lagere bouw- en installatieberoepen	-1,20	laag
Middelbare bouw- en installatieberoepen	0,28	gemiddeld
Hogere bouw- en installatieberoepen	-0,35	gemiddeld
Lagere transportberoepen	-1,20	laag
Lagere maritieme e.a. waterwegtransportberoepen	-1,04	laag
Middelbare maritieme e.a. waterwegtransportberoepen	2,25	erg hoog
Lagere rail- en wegtransportberoepen	-0,89	laag
Middelbare lucht- en overige transportberoepen	-0,28	gemiddeld
Middelbare medische en paramedische beroepen	-0,92	laag
Hogere medische en paramedische beroepen	0,43	gemiddeld
Hogere economisch-administratieve beroepen	0,72	hoog
Lagere administratieve beroepen	-0,85	laag
Middelbare administratieve beroepen	1,13	hoog
Hogere administratieve beroepen	3,02	erg hoog
Lagere commerciële beroepen	-0,76	laag
Middelbare commerciële beroepen	0,29	gemiddeld
Hogere bestuurlijke en juridische beroepen	0,84	hoog
Middelbare sociaal-culturele beroepen	0,56	hoog
Hogere sociaal-culturele beroepen	0,41	gemiddeld
Lagere horecaberopen	-1,24	laag
Middelbare horecaberopen	-0,76	laag
Lagere verzorgende beroepen	-1,25	laag
Middelbare verzorgende beroepen	-1,24	laag
Middelbare politie-, brandweer- en bewakingsberoepen	0,55	hoog
Middelbare militaire beroepen	0,55	hoog

Bron: De Graaf e.a./CBS/ROA

Tabel 3.2
Verwachte netto baancreatie naar beroepssegment, 1995-2000

Beroepsklasse	Netto baancreatie	Rel. netto baancreatie	Typering
Hogere onderwijs(kundige) beroepen	95.000	3	gemiddeld
Middelbare sport(instructieve) beroepen	500	4	gemiddeld
Hogere taal- en letterkundige beroepen	600	9	hoog
Hogere theologische beroepen	200	2	gemiddeld
Middelbare kunst- en vormgevende beroepen	2.400	6	gemiddeld
Hogere kunst- en vormgevende beroepen	6.000	17	hoog
Lagere agrarische beroepen	-29.688	-12	erg laag
Hogere agrarische beroepen	1.100	25	erg hoog
Lagere technische, ambachts- en industrieberoepen	1.900	3	gemiddeld
Middelbare technische, ambachts- en industrieberoepen	59.400	14	hoog
Hogere technische, ambachts- en industrieberoepen	10.000	18	erg hoog
Lagere voedings- en genotmiddelenberoepen	-3.500	-6	laag
Lagere textielberoepen	-5.100	-12	erg laag
Lagere hout- en papierberoepen	-7.100	-5	laag
Lagere grafische beroepen	100	0	gemiddeld
Lagere chemische beroepen	400	1	gemiddeld
Lagere metaalberoepen	-8.000	-4	laag
Middelbare metaalberoepen	-3.000	-5	laag
Hogere metaalberoepen	-700	-7	laag
Lagere electrotechnische beroepen	600	2	gemiddeld
Middelbare electrotechnische beroepen	0	0	gemiddeld
Hogere electrotechnische beroepen	2.700	19	erg hoog
Lagere bouwmaterialen, glas- en aardewerkberoepen	-2.288	-6	laag
Lagere bouw- en installatieberoepen	-14.608	-7	laag
Middelbare bouw- en installatieberoepen	-400	-2	laag
Hogere bouw- en installatieberoepen	1.600	5	gemiddeld
Lagere transportberoepen	2.100	2	gemiddeld
Lagere maritieme e.a. waterwegtransportberoepen	-200	-3	laag
Middelbare maritieme e.a. waterwegtransportberoepen	200	2	gemiddeld
Lagere rail- en wegtransportberoepen	2.300	1	gemiddeld
Middelbare lucht- en overige transportberoepen	600	3	gemiddeld
Middelbare medische en paramedischeberoepen	36.200	12	hoog
Hogere medische en paramedische beroepen	14.900	13	hoog
Hogere economisch-administratieve beroepen	18.100	18	erg hoog
Lagere administratieve beroepen	-2.500	-5	laag
Middelbare administratieve beroepen	-31.400	-3	laag
Hogere administratieve beroepen	82.300	42	erg hoog
Lagere commerciële beroepen	42.300	16	hoog
Middelbare commerciële beroepen	29.400	10	hoog
Hogere bestuurlijke en juridische beroepen	-4.700	-8	erg laag
Middelbare sociaal-culturele beroepen	7.200	21	erg hoog
Hogere sociaal-culturele beroepen	11.300	7	gemiddeld
Lagere horecaberopen	1.100	1	gemiddeld
Middelbare horecaberopen	1.200	2	gemiddeld
Lagere verzorgende beroepen	-9.600	-3	laag
Middelbare verzorgende beroepen	-3.800	-11	erg laag
Middelbare politie-, brandweer- en bewakingsberoepen	3.600	6	gemiddeld
Middelbare militaire beroepen	-8.800	-28	erg laag

Bron: CBS/ROA

Tabel 3.3
Verwachte reallocatie naar beroepssegment, 1995-2000

Beroepsklasse	Reallocatie abs.	%	Typering
Hogere onderwijs(kundige) beroepen	0	0	erg laag
Middelbare sport(instructieve) beroepen	0	0	erg laag
Hogere taal- en letterkundige beroepen	300	4	gemiddeld
Hogere theologische beroepen	0	0	erg laag
Middelbare kunst- en vormgevende beroepen	0	0	erg laag
Hogere kunst- en vormgevende beroepen	0	0	erg laag
Lagere agrarische beroepen	1.300	1	laag
Hogere agrarische beroepen	0	0	erg laag
Lagere technische, ambachts- en industrieberoepen	2.200	4	gemiddeld
Middelbare technische, ambachts- en industrieberoepen	2.200	1	laag
Hogere technische, ambachts- en industrieberoepen	1.500	3	gemiddeld
Lagere voedings- en genotmiddelenberoepen	1.400	2	laag
Lagere textielberoepen	1.310	3	gemiddeld
Lagere hout- en papierberoepen	4.100	3	gemiddeld
Lagere grafische beroepen	700	2	laag
Lagere chemische beroepen	1.000	4	gemiddeld
Lagere metaalberoepen	10.400	5	hoog
Middelbare metaalberoepen	1.500	3	gemiddeld
Hogere metaalberoepen	200	2	laag
Lagere electrotechnische beroepen	2.200	7	erg hoog
Middelbare electrotechnische beroepen	3.400	3	gemiddeld
Hogere electrotechnische beroepen	0	0	erg laag
Lagere bouwmaterialen-, glas- en aardewerkberoepen	1.500	4	gemiddeld
Lagere bouw- en installatieberoepen	1.200	1	laag
Middelbare bouw- en installatieberoepen	1.800	7	erg hoog
Hogere bouw- en installatieberoepen	0	0	erg laag
Lagere transportberoepen	8.900	7	erg hoog
Lagere maritieme e.a. waterwegtransportberoepen	500	6	hoog
Middelbare maritieme e.a. waterwegtransportberoepen	300	3	gemiddeld
Lagere rail- en wegtransportberoepen	1.500	1	laag
Middelbare lucht- en overige transportberoepen	0	0	erg laag
Middelbare medische en paramedische beroepen	100	0	erg laag
Hogere medische en paramedische beroepen	500	0	erg laag
Hogere economische-administratieve beroepen	400	0	erg laag
Lagere administratieve beroepen	2.300	5	hoog
Middelbare administratieve beroepen	40.600	4	gemiddeld
Hogere administratieve beroepen	700	0	erg laag
Lagere commerciële beroepen	0	0	erg laag
Middelbare commerciële beroepen	8.000	3	gemiddeld
Hogere bestuurlijke en juridische beroepen	4.400	7	erg hoog
Middelbare sociaal-culturele beroepen	300	1	laag
Hogere sociaal-culturele beroepen	4.500	3	gemiddeld
Lagere horecaberopen	1.400	1	laag
Middelbare horecaberopen	1.700	3	gemiddeld
Lagere verzorgende beroepen	2.700	1	laag
Middelbare verzorgende beroepen	200	1	laag
Middelbare politie-, brandweer- en bewakingsberoepen	0	0	erg laag
Middelbare militaire beroepen	0	0	erg laag

Bron: CBS/ROA

Tabel 3.4

Verwachte krimp-kengetallen voor beroepssegmenten naar bedrijfssector, 1995-2000

	Baanvernietiging in % totaal	Rel. netto baan- vernietiging	Bijdrage aan krimp beroepssegment
Hogere onderwijskundige beroepen	-	-	-
Middelbare sport(instructieve) beroepen			
sectoren met klein beroepsaandeel.	0,01	-1	-0
hogere taal- en letterkundige beroepen			
sectoren met klein beroepsaandeel	0,11	-9	-4
Hogere theologische beroepen	-	-	-
Middelbare kunst- en vormgevende beroepen	-	-	-
Hogere kunst- en vormgevende beroepen	-	-	-
Lagere agrarische beroepen			
landbouw en visserij	10,76	-14	-12
metaal en elektrotechniek	0,94	-17	-1
Hogere agrarische beroepen	-	-	-
Lagere technische, ambachts- en industrieberoepen			
metaal en elektrotechniek	0,43	-20	-2
overige industrie	0,20	-13	-1
landbouw en visserij	0,16	-12	-1
vervoer, transport en communicatie	0,02	-1	-0
Middelbare technische, ambachts- en industrieberoepen			
metaal en elektrotechniek	0,75	-3	-1
landbouw en visserij	0,10	-11	-0
Hogere technische, ambachts- en industrieberoepen			
publieke sector	0,57	-12	-3
Lagere voedings- en genotmiddelenberoepen			
voedings- en genotmiddelenindustrie	1,67	-10	-7
sectoren met klein beroepsaandeel	0,19	-21	-1
Lagere textielberoepen			
overige industrie	2,26	-25	-14
chemie	0,14	-34	-1
Lagere hout- en papierberoepen			
bouw	2,97	-12	-6
overige industrie	1,00	-7	-2
metaal en elektrotechniek	0,24	-7	-1
Lagere grafische beroepen			
publieke sector	0,16	-26	-1
overige industrie	0,11	-1	-1
Lagere chemische beroepen			
chemie	0,37	-6	-4

Tabel 3.4 (vervolg)

Verwachte krimp-kengetallen voor beroepssegmenten naar bedrijfssector, 1995-2000

	Baanvernietiging in % totaal	Rel. netto baan- vernietiging	Bijdrage aan krimp beroepssegment
Lagere metaalberoepen			
metaal en elektrotechniek	5,13	-11	-6
overige industrie	0,64	-21	-1
voedings- en genotmiddelenindustrie	0,52	-28	-1
publieke sector	0,37	-23	-0
energie	0,25	-15	-0
Middelbare metaalberoepen			
overige commerciële dienstverlening	1,13	-11	-5
metaal en elektrotechniek	0,46	-36	-2
Hogere metaalberoepen			
sectoren met klein beroepsaandeel	0,25	-23	-6
Lagere electrotechnische beroepen			
metaal en elektrotechniek	0,85	-14	-7
Middelbare electrotechnische beroepen			
vervoer, transport en communicatie	0,44	-13	-1
metaal en elektrotechniek	0,26	-3	-1
energie	0,20	-9	-1
overige commerciële dienstverlening	0,20	-8	-1
chemie	0,17	-18	-1
Hogere electrotechnische beroepen			
-	-	-	-
Lagere bouwmaterialen-, glas- en aardewerkberoepen			
overige industrie	0,84	-31	-6
chemie	0,58	-18	-4
Lagere bouw- en installatieberoepen			
bouw	4,95	-9	-6
metaal en elektrotechniek	0,53	-10	-1
overige industrie	0,15	-12	-0
Middelbare bouw- en installatieberoepen			
publieke sector	0,49	-19	-5
overige commerciële dienstverlening	0,35	-19	-3
Hogere bouw- en installatieberoepen			
-	-	-	-
Lagere transportberoepen			
voedings- en genotmiddelenindustrie	1,73	-27	-4
vervoer, transport en communicatie	1,10	-23	-3
metaal en elektrotechniek	0,23	-4	-1
overige commerciële dienstverlening	0,16	-5	-0
publieke sector	0,15	-35	-0
Lagere maritieme e.a. waterwegtransportberoepen			
vervoer, transport en communicatie	0,14	-8	-4
landbouw en visserij	0,13	-17	-4
Middelbare maritieme e.a. waterwegtransportberoepen			
vervoer, transport en communicatie	0,10	-4	-3

Tabel 3.4 (vervolg)
Verwachte krimp-kengetallen voor beroepssegmenten naar bedrijfssector, 1995-2000

	Baanvernietiging in % totaal	Rel. netto baan- vernietiging	Bijdrage aan krimp beroepssegment
Lagere rail- en wegtransportberoepen			
vervoer, transport en communicatie	0,34	-1	-1
voedings- en genotmiddelenindustrie	0,16	-7	-0
metaal en elektrotechniek	0,08	-7	-0
Middelbare lucht- en overige transportberoepen			
-	-	-	-
Middelbare medische en paramedische beroepen			
sectoren met klein beroepsaandeel	0,03	-4	-0
Hogere medische en paramedische beroepen			
publieke sector	0,17	-9	-0
Hogere economisch-administratieve beroepen			
chemie	0,16	-8	-0
Lagere administratieve beroepen			
publieke sector	0,61	-27	-3
vervoer, transport en communicatie	0,60	-6	-3
overige commerciële dienstverlening	0,30	-21	-2
bank- en verzekeringswezen	0,21	-15	-1
Middelbare administratieve beroepen			
publieke sector	19,51	-25	-5
bank- en verzekeringswezen	4,58	-10	-1
overige industrie	1,73	-17	-1
metaal en elektrotechniek	0,83	-4	-0
energie	0,38	-7	-0
chemie	0,12	-2	-0
Hogere administratieve beroepen			
voedings- en genotmiddelenindustrie	0,25	-35	-0
Lagere commerciële beroepen			
-	-	-	-
Middelbare commerciële beroepen			
bank- en verzekeringswezen	2,13	-24	-2
voedings- en genotmiddelenindustrie	0,52	-30	-1
overige industrie	0,33	-11	-0
metaal en elektrotechniek	0,03	-1	-0
Hogere bestuurlijke en juridische beroepen			
publieke sector	3,24	-23	-15
bank- en verzekeringswezen	0,17	-20	-1
Middelbare sociaal-culturele beroepen			
publieke sector	0,10	-6	-1
Hogere sociaal-culturele beroepen			
publieke sector	1,69	-11	-3

Tabel 3.4 (vervolg)

Verwachte krimp-kengetallen voor beroepssegmenten naar bedrijfssector, 1995-2000

	Baanvernietiging in % totaal	Rel. netto baan- vernietiging	Bijdrage aan krimp beroepssegment
Lagere horecaberoepen			
publieke sector	0,26	-11	-1
overige commerciële dienstverlening	0,24	-1	-1
sectoren met klein beroepsaandeel	0,04	-3	-0
Middelbare horecaberoepen			
overige commerciële dienstverlening	0,66	-3	-3
Lagere verzorgende beroepen			
overige commerciële dienstverlening	3,09	-13	-3
publieke sector	1,35	-15	-1
sectoren met klein beroepsaandeel	0,08	-7	-0
vervoer, transport en communicatie	0,08	-2	-0
overige industrie	0,05	-11	-0
Middelbare verzorgende beroepen			
overige commerciële dienstverlening	1,51	-12	-11
Middelbare politie-, brandweer- en bewakingsberoepen			
-	-	-	-
Middelbare militaire beroepen			
publieke sector	3,32	28	28

Bron: ROA

Tabel 3.5
Oververtegenwoordiging ouderen (50-64) jaar ten opzichte van de andere werkenden naar beroepsklasse en opleidingsniveau, 1994

	Basis	MAVO/HAVO VWO	VBO	MBO	HBO	WO	Totale oververtegenwoordiging
Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	1	0	0	-3	1	1	3
Docenten voortgezet onderwijs	0	1	0	-1	-3	2	3
Onderwijskundigen	1	0	1	-3	7	-6	9
Sportdocenten en -instructeurs	3	1	9	-13	3	-2	15
Taalkundigen, tolken en vertalers	3	6	0	12	-1	-21	22
Geestelijke verzorgers	0	-2	0	-3	17	-12	17
Fotografen, ontwerpers, vormgevers	-1	-1	1	3	0	-2	4
Regisseurs en kunstenaars	-4	6	1	-7	3	0	11
Uitvoerend agrarisch personeel	9	0	11	-18	-1	0	20
Bedrijfsleiders in de landbouw	2	-1	12	-10	-2	0	14
Landbouw en milieu-ingenieurs	0	-4	4	4	16	-20	24
Heftuorkrijders	10	-3	-7	0	0	0	10
Machinisten bouw en industrie	5	3	3	-15	4	0	15
Ondernemers, uitvoerders en bedrijfskundigen	1	-1	1	1	-1	-2	3
Technische en medische vertegenwoordigers	4	2	-2	4	-10	1	12
Technisch tekenaars	-1	-2	6	8	-15	4	19
Chemo-technici en laboranten	0	2	7	-1	-7	-2	10
Natuurkundigen, technologen en statistici	1	2	-1	11	2	-16	17
Voedings- en genotmiddelenbereiders	7	-6	-16	16	-1	0	23
Bakkers en chocolademakers	0	4	-16	10	2	0	16
Productiepersoneel textielindustrie	37	-12	-11	-13	0	0	37
Stoffeers en lederwarenmakers	-11	8	-22	26	0	-1	34
Patroonmakers, naaiers en zeilmakers	2	-2	9	-7	-2	0	11
Houtzagers, papier- en kartonmakers	15	3	-25	7	0	0	25
Timmerlieden	6	1	-11	4	0	0	11
Productiepersoneel grafische industrie	10	-3	-6	-1	-1	0	10
Productiepersoneel chemische industrie	9	-7	-1	-5	6	-1	14
Vakkrachten metaalindustrie	-7	8	6	-2	-2	-2	14
Metaalbewerkers	16	-4	-9	-3	-1	0	17

Tabel 3.5 (vervolg)
Oververtegenwoordiging ouderen (50-64) jaar ten opzichte van de andere werkenden naar beroepsklasse en opleidingsniveau, 1994

	Basis	MAVO/HAVO	VBO	MBO	HBO	WO	Totale oververtegenwoordiging
Lassers, constructeurs en edelsmeden	8	-2	2	-9	0	0	11
Machinebank-, plaatwerkers en smeden	8	-2	-12	7	-1	0	15
Instrumentmakers en onderhoudsmonteurs	6	0	-3	-3	1	0	7
Automonteurs en herstellers	12	-2	-3	-5	-1	0	12
Werktuigbouwkundigen	0	-5	-11	19	1	-4	19
Hogere werktuigbouwkundigen	-1	5	-3	-1	9	-9	14
Monteurs en controleurs electrotechnische producten	12	-3	-8	1	-2	0	13
Monteurs energievoorziening	-10	-9	80	-57	-4	0	80
Monteurs en controleurs elektrotechnische installaties	1	-2	7	-5	-1	0	8
Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	0	-5	-7	-9	21	0	21
Elektrotechnische constructeurs en ingenieurs	0	0	0	6	4	-9	10
Productiepersoneel aardewerk- en glasindustrie	6	-3	8	-11	0	0	14
Metselaars en stukadoors	8	1	-19	11	-1	0	20
Betonwerkers en glaszetters	-7	-7	23	-6	-2	0	23
Schilders	4	0	-8	4	0	0	8
Loodgieters en installateurs	20	2	-8	-14	0	0	22
Wegenbouwwakkrachten en buizenleggers	14	1	-6	-7	0	0	14
Bouwkundige projectleiders	1	-4	16	-3	-11	1	18
Architecten en bouwkundige ingenieurs	-1	-1	3	13	0	-13	16
Expedië-medewerkers	13	-9	3	-5	-1	15	15
Visseren en jachttopzieners	-10	0	40	-27	0	-3	40
Scheepsdek- en machinekamerpersoneel	-6	4	-17	5	15	0	24
Schippers, officieren en loodsen	1	-2	-1	-11	13	-1	15
Chaufeurs en spoorwegpersoneel	19	-5	-7	-7	0	0	20
Vliegers, verkeersleiders en expediteurs	27	-10	-7	13	-22	-1	40
Verpleegkundigen	0	-1	0	-5	8	-2	8
Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	14	-7	1	-12	2	4	20
Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	-1	-5	-6	2	11	0	13
Opticiens en apothekersassistenten	0	-4	-2	11	-4	0	11

Tabel 3.5 (vervolg)
Oververtegenwoordiging ouderen (50-64) jaar ten opzichte van de andere werkenden naar beroepsklasse en opleidingsniveau, 1994

	Basis	MAVO/HAVO VWO	VBO	MBO	HBO	WO	Totale oververtegenwoordiging
Paramedische en verwante functies	-1	-4	6	24	-28	2	32
Fysio-, arbeids-, e.a. bewegingstherapeuten	1	0	11	12	-25	0	25
Analisten en laboranten	0	4	0	-1	-3	0	5
Artsen, medische specialisten en apothekers	0	0	0	-1	-3	4	4
Dierenartsen en diergeneeskundigen	0	-2	0	-3	0	-95	0
Tandheelkundigen	0	0	0	0	0	0	0
Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	1	-4	4	4	0	-4	9
Postbestellers en -sorteerders	13	-11	-1	0	-1	0	13
Operators en datatypisten	34	-18	-11	-29	26	-1	59
Leidinggevend administratief personeel	-1	-2	-3	10	3	-2	10
Secretarissen en typistes	-1	1	1	-2	-3	-2	6
Bibliotheek- en archiefmedewerkers	11	-9	-1	-4	-3	5	16
Administrateurs en bankemployeés	2	-7	2	5	-3	1	10
Commercieel-administratieve employeés	5	-4	9	-5	-3	-2	14
Receptionisten, telefonisten en enqu teurs	4	-1	-2	3	-4	0	7
Programmeurs en systeemanalisten	8	-1	-2	10	-9	-4	17
Economen en accountants	0	1	1	7	0	-9	9
Verkooppersoneel	4	-6	2	3	-1	-1	9
Winkeliers en handelaars	3	-5	0	6	-2	-2	8
Filiaalhouders, inkopers en vertegenwoordigers	1	0	7	3	-9	-2	11
Beleidsmedewerkers en hoofdambtenaren	0	1	1	8	-3	-7	10
Advocaten, rechters en notarissen	0	-4	-1	-1	-3	8	8
Journalisten en presentatoren	-1	4	0	12	-13	-3	17
Bibliothecarissen en archivarissen	2	2	6	2	-10	-1	11
Arbeidsconsulenten en personeelsdeskundigen	0	-7	6	-5	2	4	12
Maatschappelijk werkers	0	-2	0	-13	8	6	16
Sociale wetenschappers	0	-4	0	-5	3	6	9
Huishoudkundige voorlichters	-1	-5	0	15	3	-12	18
Keuken- en serveerpersoneel	11	-4	4	-11	0	1	16

Tabel 3.5 (vervolg)
Oververtegenwoordiging ouderen (50-64) jaar ten opzichte van de andere werkenden naar beroepsklasse en opleidingsniveau, 1994

	Basis	MAVO/HAVO VWO	VBO	MBO	HBO	WO	Totale oververtegenwoordiging
Leidinggevenden horeca	11	4	-2	-13	1	-1	16
Portiers en schoonmaakpersoneel	3	-2	4	-2	-2	-1	7
Kinder-, gezins- en bejaardenverzorgenden	12	8	3	-19	-4	0	23
Kappers en schoonheidsspecialisten	-2	-5	-5	14	-2	0	14
Politie en beveiligingspersoneel	3	1	3	-13	7	0	14
Beroepsmilitairen	2	1	-8	-22	20	7	30

Bron: CBS/ROA

Tabel 3.6

Percentage werkenden dat tussen 1992-1994 een cursus heeft gevolgd naar beroepssegment

Beroepssegment	In %	Typering
Hogere onderwijs(kundige) beroepen	28	gemiddeld
Middelbare sport(instructieve) beroepen	64	erg hoog
Hogere taal- en letterkundige beroepen	-	-
Hogere theologische beroepen	-	-
Middelbare kunst- en vormgevende beroepen	-	-
Hogere kunst- en vormgevende beroepen	-	-
Lagere agrarische beroepen	20	laag
Hogere agrarische beroepen	-	-
Lagere technische, ambachts- en industrieberoepen	41	hoog
Middelbare technische, ambachts- en industrieberoepen	37	hoog
Hogere technische, ambachts- en industrieberoepen	-	gemiddeld
Lagere voedings- en genotmiddelenberoepen	17	laag
Lagere textielberoepen	-	erg laag
Lagere hout- en papierberoepen	25	gemiddeld
Lagere grafische beroepen	-	gemiddeld
Lagere chemische beroepen	-	gemiddeld
Lagere metaalberoepen	34	gemiddeld
Middelbare metaalberoepen	23	gemiddeld
Hogere metaalberoepen	-	-
Lagere elektrotechnische beroepen	-	erg laag
Middelbare elektrotechnische beroepen	37	hoog
Hogere elektrotechnische beroepen	-	-
Lagere bouwmaterialen-, glas- en aardewerkberoepen	-	gemiddeld
Lagere bouw- en installatieberoepen	16	laag
Middelbare bouw- en installatieberoepen	-	gemiddeld
Hogere bouw- en installatieberoepen	-	laag
Lagere transportberoepen	20	laag
Lagere maritieme e.a. waterwegtransportberoepen	-	-
Middelbare maritieme e.a. waterwegtransportberoepen	-	-
Lagere rail- en wegtransportberoepen	20	laag
Middelbare lucht- en overige transportberoepen	-	laag
Middelbare medische en paramedische beroepen	25	gemiddeld
Hogere medische en paramedische beroepen	27	gemiddeld
Hogere economisch-administratieve beroepen	24	gemiddeld
Lagere administratieve beroepen	20	laag
Middelbare administratieve beroepen	35	hoog
Hogere administratieve beroepen	45	erg hoog
Lagere commerciële beroepen	26	gemiddeld
Middelbare commerciële beroepen	33	gemiddeld
Hogere bestuurlijke en juridische beroepen	27	gemiddeld
Middelbare sociaal-culturele beroepen	-	hoog
Hogere sociaal-culturele beroepen	41	hoog
Lagere horecaberopen	17	laag
Middelbare horecaberopen	-	erg hoog
Lagere verzorgende beroepen	18	laag
Middelbare verzorgende beroepen	-	hoog
Middelbare politie-, brandweer- en bewakingsberoepen	43	hoog
Middelbare militaire beroepen	-	gemiddeld

Bron: CBS/ROA

Tabel 3.7

Extra bijscholingsbehoefte (gezien de informatiseringsgraad) en extra omscholingsbehoefte (gezien de verwachte werkgelegenheidskrimp en sectorale reallocatie) naar beroepssegment

Beroepssegment	Extra bijscholingsbehoefte	Extra omscholingsbehoefte
Hogere onderwijs(kundige) beroepen	gemiddeld	klein
Middelbare sport(instructieve) beroepen	erg klein	erg klein
Hogere taal- en letterkundige beroepen	-	gemiddeld
Hogere theologische beroepen	-	klein
Middelbare kunst- en vormgevende beroepen	-	klein
Hogere kunst- en vormgevende beroepen	-	klein
Lagere agrarische beroepen	gemiddeld	erg groot
Hogere agrarische beroepen	-	klein
Lagere technische, ambachts- en industrieberoepen	erg klein	klein
Middelbare technische, ambachts- en industrieberoepen	gemiddeld	klein
Hogere technische, ambachts- en industrieberoepen	erg groot	gemiddeld
Lagere voedings- en genotmiddelenberoepen	groot	groot
Lagere textielberoepen	erg groot	erg groot
Lagere hout- en papierberoepen	klein	groot
Lagere grafische beroepen	gemiddeld	gemiddeld
Lagere chemische beroepen	groot	gemiddeld
Lagere metaalberoepen	klein	gemiddeld
Middelbare metaalberoepen	gemiddeld	groot
Hogere metaalberoepen	-	gemiddeld
Lagere elektrotechnische beroepen	erg groot	erg groot
Middelbare elektrotechnische beroepen	klein	klein
Hogere elektrotechnische beroepen	-	klein
Lagere bouwmaterialen-, glas- en aardewerkberoepen	gemiddeld	groot
Lagere bouw- en installatieberoepen	gemiddeld	groot
Middelbare bouw- en installatieberoepen	gemiddeld	gemiddeld
Hogere bouw- en installatieberoepen	groot	gemiddeld
Lagere transportberoepen	gemiddeld	groot
Lagere maritieme e.a. waterwegtransportberoepen	-	gemiddeld
Middelbare maritieme e.a. waterwegtransportberoepen	-	gemiddeld
Lagere rail- en wegtransportberoepen	gemiddeld	gemiddeld
Middelbare lucht- en overige transportberoepen	gemiddeld	gemiddeld
Middelbare medische en paramedische beroepen	gemiddeld	gemiddeld
Hogere medische en paramedische beroepen	groot	gemiddeld
Hogere economisch-administratieve beroepen	groot	gemiddeld
Lagere administratieve beroepen	gemiddeld	groot
Middelbare administratieve beroepen	groot	gemiddeld
Hogere administratieve beroepen	erg groot	erg klein
Lagere commerciële beroepen	gemiddeld	gemiddeld
Middelbare commerciële beroepen	gemiddeld	klein
Hogere bestuurlijke en juridische beroepen	groot	erg groot
Middelbare sociaal-culturele beroepen	gemiddeld	klein
Hogere sociaal-culturele beroepen	gemiddeld	klein
Lagere horecaberopen	gemiddeld	gemiddeld
Middelbare horecaberopen	erg klein	klein
Lagere verzorgende beroepen	gemiddeld	gemiddeld
Middelbare verzorgende beroepen	erg klein	gemiddeld
Middelbare politie-, brandweer- en bewakingsberoepen	gemiddeld	erg klein
Middelbare militaire beroepen	gemiddeld	erg groot

Bron: De Graaf e.a./ROA

Tabel 3.8
Overzicht van perspectiefrijke omscholingsmogelijkheden naar beroepssegment

Beroepssegment	Verwachte baanopeningen 1995-2000 (in %)	Typering
Hogere onderwijs(kundige) beroepen	-	-
Middelbare sport(instructieve) beroepen	-	-
Hogere taal- en letterkundige beroepen		
Journalisten en presentatoren	46	erg hoog
Hogere theologische beroepen	-	-
Middelbare kunst- en vormgevende beroepen	-	-
Hogere kunst- en vormgevende beroepen	-	-
Lagere agrarische beroepen	-	-
Hogere agrarische beroepen		
Landbouw en milieu-ingenieurs	38	hoog
Lagere technische, ambachts- en industrieberoepen		
Verkooppersoneel	34	hoog
Middelbare technische, ambachts- en industrieberoepen		
Hogere leidinggevendenden financiën, verkoop e.d.	44	hoog
Ondernemers, uitvoerders en middenkader		
bouw en industrie	38	hoog
Chemo-technici en laboranten	37	hoog
Filiaalhouders, inkopers en vertegenwoordigers	35	hoog
Technisch tekenaars	34	hoog
Verkooppersoneel	34	hoog
Hogere technische, ambachts- en industrieberoepen		
Natuurkundigen, technologen en statistici	39	hoog
Lagere voedings- en genotmiddelenberoepen	-	-
Lagere textielberoepen		
Verkooppersoneel	34	hoog
Lagere hout- en papierberoepen		
Technisch tekenaars	34	hoog
Lagere grafische beroepen	-	-
Lagere chemische beroepen	-	-
Lagere metaalberoepen	-	-

Tabel 3.8 (vervolg)
 Overzicht van perspectiefrijke omscholingsmogelijkheden naar beroepssegment

Beroepssegment	Verwachte baanopeningen 1995-2000 (in %)	Typering
Middelbare metaalberoepen	-	-
Hogere metaalberoepen	-	-
Lagere electrotechnische beroepen		
Ondernemers, uitvoerders en middenkader bouw en industrie	38	hoog
Technisch tekenaars	34	hoog
Verkoop personeel	34	hoog
Middelbare electrotechnische beroepen		
Elektrotechnische constructeurs en ingenieurs	39	hoog
Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	33	hoog
Hogere electrotechnische beroepen		
Elektrotechnische constructeurs en ingenieurs	39	hoog
Elektrotechnische opzichters en uitvoerders	33	hoog
Lagere bouwmaterialen-, glas- en aardewerkberoepen		
Verkoop personeel	34	hoog
Lagere bouw- en installatieberoepen		
Ondernemers, uitvoerders en middenkader bouw en industrie	38	hoog
Technisch tekenaars	34	hoog
Middelbare bouw- en installatieberoepen		
Ondernemers, uitvoerders en middenkader bouw en industrie	38	hoog
Chemo-technici en laboranten	37	hoog
Technisch tekenaars	34	hoog
Hogere bouw- en installatieberoepen	-	-
Lagere transportberoepen		
Verkoop personeel	34	hoog
Lagere maritieme e.a. waterwegtransportberoepen	-	-
Middelbare maritieme e.a. waterwegtransportberoepen	-	-
Lagere rail- en wegtransportberoepen		
Verkoop personeel	34	hoog
Middelbare lucht- en overige transportberoepen	-	-
Middelbare medische en paramedische beroepen		
Verpleegkundigen	42	hoog
Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	42	hoog
Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten	36	hoog

Tabel 3.8 (vervolg)
 Overzicht van perspectiefrijke omscholingsmogelijkheden naar beroepssegment

Beroepssegment	Verwachte baanopeningen 1995-2000 (in %)	Typering
Hogere medische en paramedische beroepen		
Artsen, medische specialisten en apothekers	38	hoog
Fysio-, arbeids-, e.a. bewegingstherapeuten	42	hoog
Analisten en laboranten	34	hoog
Tandheelkundigen	33	hoog
Hogere economisch-administratieve beroepen		
Programmeurs en systeemanalisten	73	erg hoog
Journalisten en presentatoren	46	erg hoog
Economen en accountants	46	erg hoog
Hogere leidinggevenden financiën, verkoop e.d.	44	hoog
Ondernemers, uitvoerders en middenkader bouw en industrie	38	hoog
Chemo-technici en laboranten	37	hoog
Filiaalhouders, inkopers en vertegenwoordigers	35	hoog
Technisch tekenaars	34	hoog
Verkoop personeel	34	hoog
Bibliothecarissen en archivariissen	34	hoog
Maatschappelijk werkers	32	hoog
Lagere administratieve beroepen		
Ondernemers, uitvoerders en middenkader bouw en industrie	38	hoog
Filiaalhouders, inkopers en vertegenwoordigers	35	hoog
Technisch tekenaars	34	hoog
Verkoop personeel	34	hoog
Middelbare administratieve beroepen		
Programmeurs en systeemanalisten	73	erg hoog
Economen en accountants	46	erg hoog
Journalisten en presentatoren	46	erg hoog
Hogere leidinggevenden financin, verkoop e.d.	44	hoog
Ondernemers, uitvoerders en middenkader bouw en industrie	38	hoog
Chemo-technici en laboranten	37	hoog
Filiaalhouders, inkopers en vertegenwoordigers	35	hoog
Technisch tekenaars	34	hoog
Verkoop personeel	34	hoog
Hogere administratieve beroepen		
Programmeurs en systeemanalisten	73	erg hoog
Economen en accountants	46	erg hoog
Journalisten en presentatoren	46	erg hoog
Hogere leidinggevenden financin, verkoop e.d.	44	hoog
Lagere commerciële beroepen		
Ondernemers, uitvoerders en middenkader bouw en industrie	38	hoog
Filiaalhouders, inkopers en vertegenwoordigers	35	hoog
Technisch tekenaars	34	hoog
Verkoop personeel	34	hoog
Middelbare commerciële beroepen		
Hogere leidinggevenden financin, verkoop e.d.	44	hoog
Ondernemers, uitvoerders en middenkader bouw en industrie	38	hoog
Chemo-technici en laboranten	37	hoog
Filiaalhouders, inkopers en vertegenwoordigers	35	hoog

Tabel 3.8 (vervolg)
 Overzicht van perspectiefrijke omscholingsmogelijkheden naar beroepssegment

Beroepssegment	Verwachte baanopeningen 1995-2000 (in %)	Typering
Technisch tekenaars	34	hoog
Verkoop personeel	34	hoog
Hogere bestuurlijke en juridische beroepen		
Beleidsmedewerkers en hoofdambtenaren	33	hoog
Middelbare sociaal-culturele beroepen		
Programmeurs en systeemanalisten	73	erg hoog
Economen en accountants	46	erg hoog
Journalisten en presentatoren	46	erg hoog
Hogere leidinggevenden financin, verkoop e.d.	44	hoog
Bibliothecarissen en archivarissen	34	hoog
Maatschappelijk werkers	32	hoog
Hogere sociaal-culturele beroepen		
Journalisten en presentatoren	46	erg hoog
Hogere leidinggevenden financin, verkoop e.d.	44	hoog
Bibliothecarissen en archivarissen	34	hoog
Maatschappelijk werkers	32	hoog
Lagere horecaberoepen		
Verkoop personeel	34	hoog
Middelbare horecaberoepen		
Verkoop personeel	34	hoog
Lagere verzorgende beroepen		
Verkoop personeel	34	hoog
Middelbare verzorgende beroepen		
-	-	-
Middelbare politie-, brandweer- en bewakingsberoepen		
-	-	-
Middelbare militaire beroepen		
-	-	-

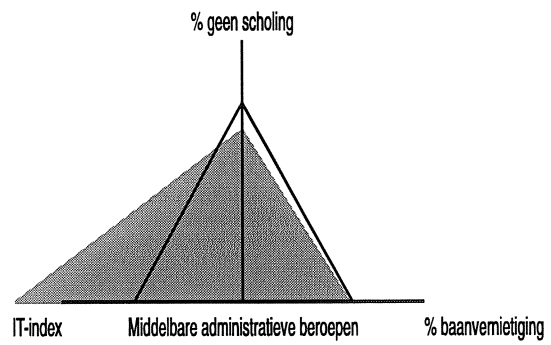
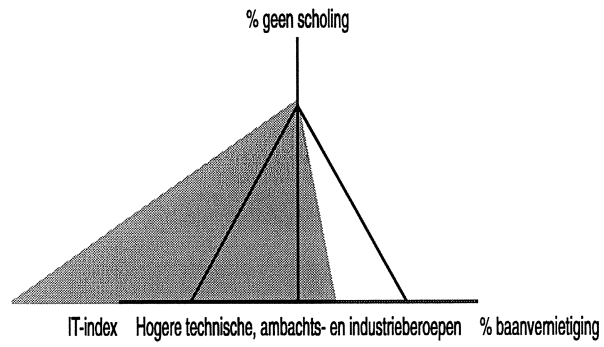
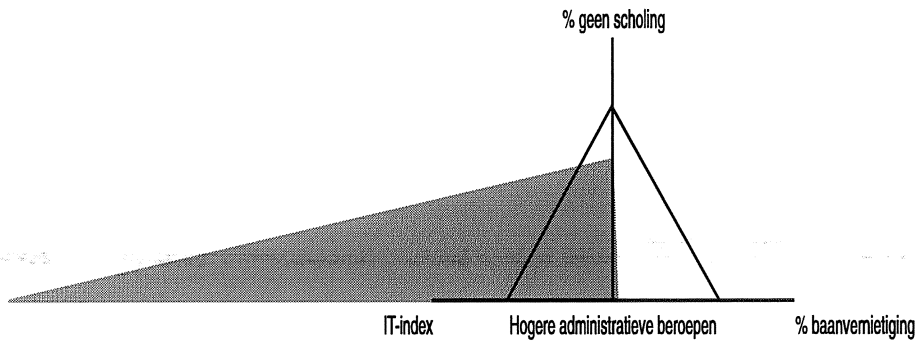
Bron: ROA

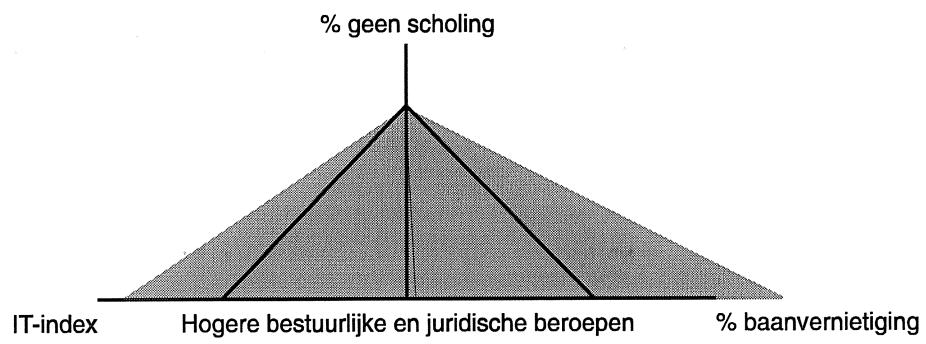
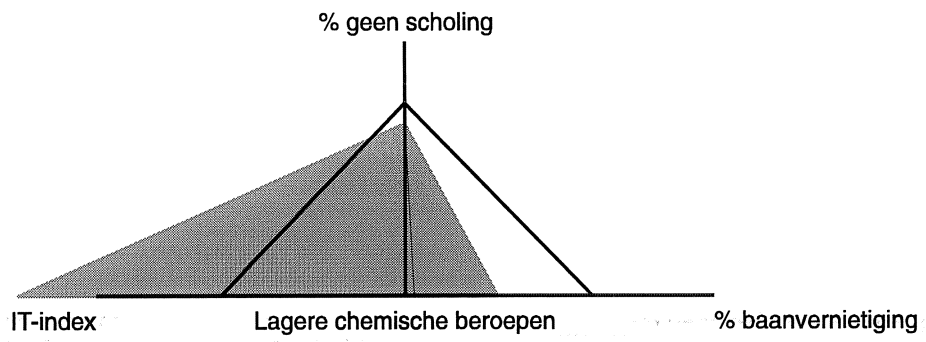
RISICOPROFIELEN NAAR BEROEP

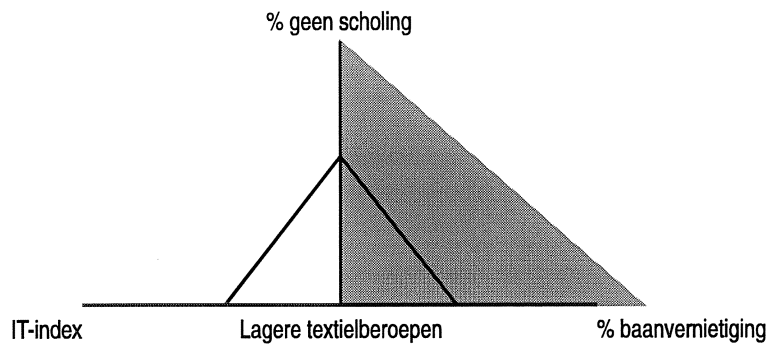
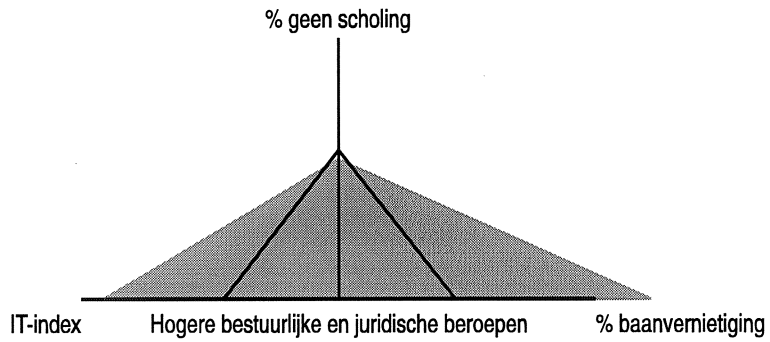
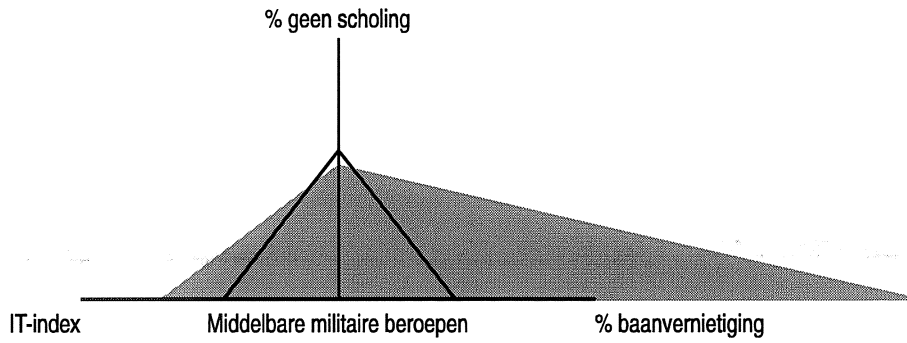
Het risico op verlies van werk naar beroepssegment: hoogste IT-index

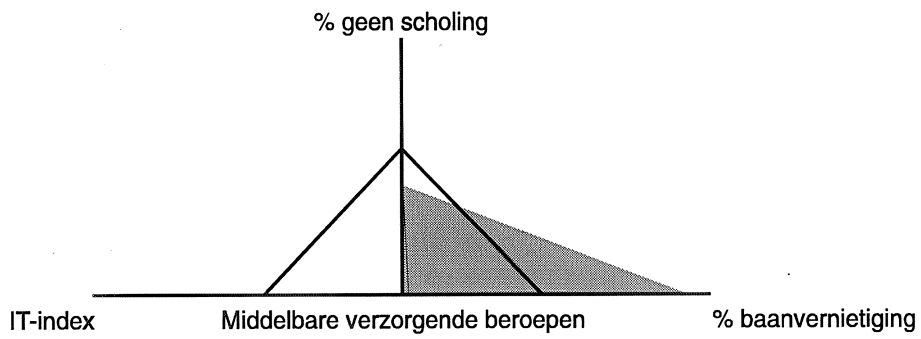
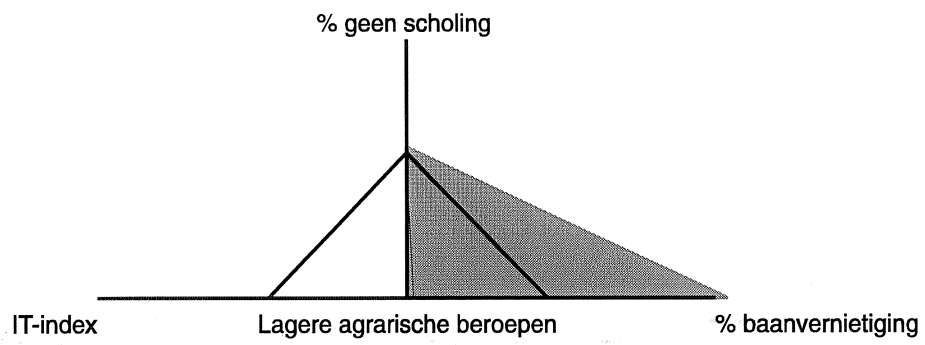

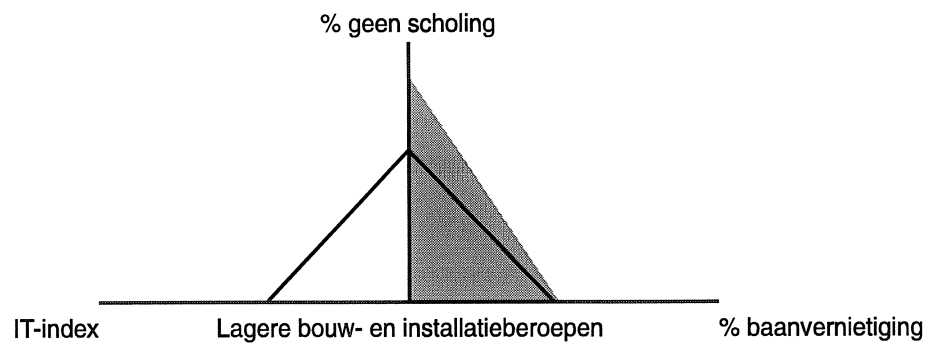
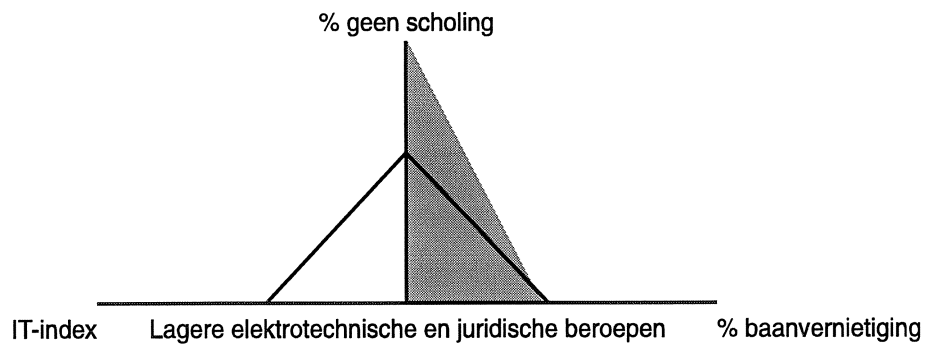
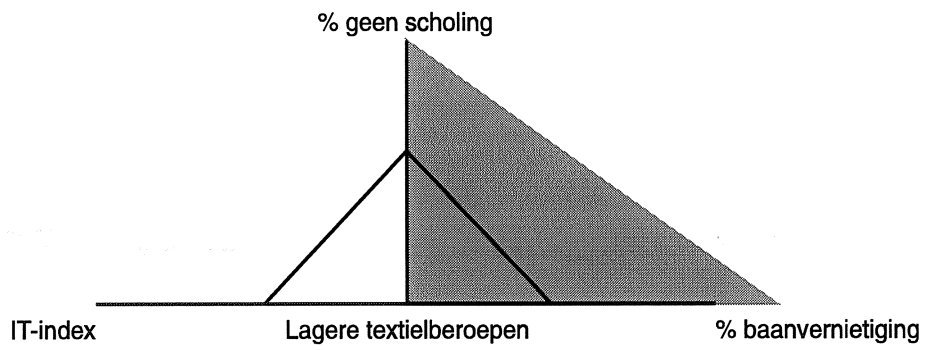

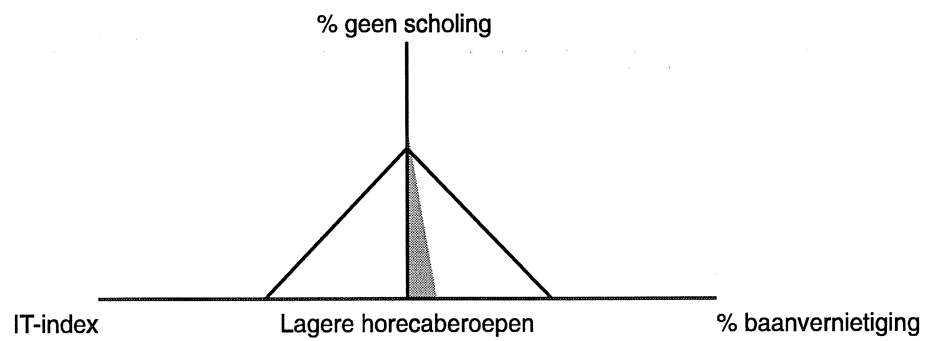
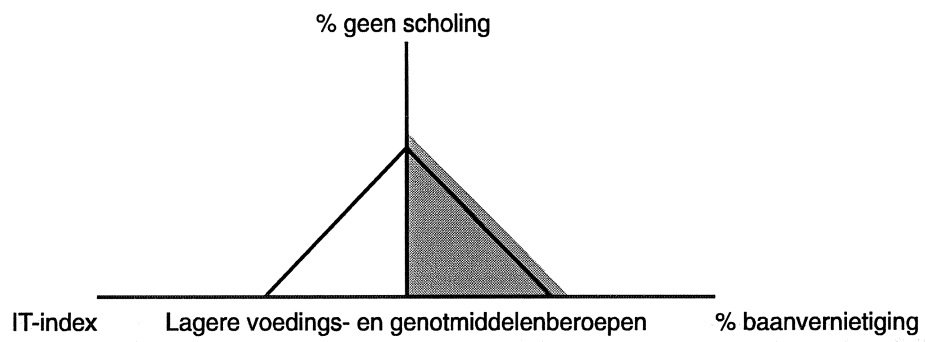
Het risico op verlies van werk naar beroepssegment: hoogste baanvernietiging

Het risico op verlies van werk naar beroepssegment: hoogste tekort aan scholing

INFORMATIE OVER OPLEIDINGEN

Tabel 4.1
 Informatietechnologie naar opleidingstype, 1993-1994

Opleidingstype	IT-indicator	Typering
Basisonderwijs	-1,16	laag
Mavo, onderbouw HAVO/VWO	-0,35	gemiddeld
VBO landbouw en natuurlijke omgeving	-1,27	laag
VBO bouwtechniek	-1,29	erg laag
VBO installatietechniek		
VBO mechanische techniek	-1,06	laag
VBO motorvoertuigentechniek	-1,07	laag
VBO elektrotechniek	-0,73	laag
VBO grafische techniek	-0,92	laag
VBO consumptieve techniek	-1,66	erg laag
VBO textiel- en ledertechniek	-1,19	laag
VBO haven en vervoer	-1,36	erg laag
VBO administratie	0,01	gemiddeld
VBO verkoop en handel	-0,65	laag
VBO verzorging	-1,08	laag
VBO bewaking	0,18	gemiddeld
HAVO/VWO bovenbouw	0,19	gemiddeld
MBO/LLW landbouw en natuurlijke omgeving	-1,10	laag
MBO technisch laboratorium	0,08	gemiddeld
MBO/LLW bouwkunde	-0,89	laag
MBO/LLW weg- en waterbouwkunde	-0,36	gemiddeld
MBO/LLW metaalkunde	-0,83	laag
MBO/LLW fijnmechanische techniek	-0,80	laag
MBO/LLW werktuigbouwkunde	-0,36	gemiddeld
MBO/LLW motorvoertuigentechniek	-0,75	laag
MBO/LLW elektrotechniek	-0,16	gemiddeld
MBO/LLW grafische techniek	-0,41	gemiddeld
MBO/LLW consumptieve techniek	-1,05	laag
MBO/LLW procestechniek	0,47	gemiddeld
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	-0,94	laag
MBO/LLW haven en vervoer	-0,05	gemiddeld
MBO/LLW verpleging en medische assistentie	-1,15	laag
MBO/LLW medisch laboratorium	-1,14	laag
MBO/LLW handel	-0,19	gemiddeld
MBO/LLW administratief	0,89	hoog
MBO toerisme en recreatie	0,65	hoog
MBO/LLW commercieel	0,43	gemiddeld
MBO/LLW secretariaal	0,35	gemiddeld
MBO bestuurlijk-juridisch	0,93	hoog
MBO sociaal-cultureel	-0,45	gemiddeld
MBO/LLW verzorging	-1,20	laag
MBO/LLW horeca en uiterlijke verzorging	-1,06	laag
MBO politie en defensie	0,11	gemiddeld
HBO onderwijs	-0,63	laag
HBO tolk en vertaler	0,78	hoog
HBO landbouw en milieukunde	0,27	gemiddeld
HBO technisch laboratorium	0,55	hoog
HBO (weg- en water)bouwkunde	0,04	gemiddeld
HBO werktuigbouwkunde	0,83	hoog
HBO elektrotechniek en technische informatica	1,91	erg hoog
HBO haven en vervoer	0,47	gemiddeld
HBO medisch laboratorium	0,52	gemiddeld
HBO verpleging en paramedisch	-1,30	erg laag
HBO bedrijfseconomie	1,09	hoog
HBO accountancy	0,78	hoog

Tabel 4.1 (vervolg)
 Informatietechnologie naar opleidingstype, 1993-1994

Opleidingstype	IT-indicator	Typering
HBO bedrijfsinformatica	3,39	erg hoog
HBO toerisme en recreatie	0,52	gemiddeld
HBO commerciële economie	0,38	gemiddeld
HBO technische bedrijfskunde	1,56	erg hoog
HBO bestuurlijk-juridisch	0,69	hoog
HBO sociaal-cultureel	-0,08	gemiddeld
HBO kunst	-0,52	gemiddeld
HBO politie en defensie	0,28	gemiddeld
WO letteren	0,22	gemiddeld
WO theologisch	-0,73	laag
WO landbouw en milieukunde	0,34	gemiddeld
WO wiskunde en natuurwetenschappen	0,79	hoog
WO (weg- en water)bouwkunde	-0,38	gemiddeld
WO werktuigbouwkunde	0,85	hoog
WO elektrotechniek en technische informatica	2,08	erg hoog
WO dier-, genees- en tandheelkunde	0,83	hoog
WO farmacie	0,89	hoog
WO econom(etr)ie en accountancy	0,78	hoog
WO bedrijfskunde	0,53	hoog
WO informatica	3,62	erg hoog
WO juridisch	0,51	gemiddeld
WO bestuurlijk	0,68	hoog
WO sociaal-cultureel	0,33	gemiddeld
WO kunst	-0,48	gemiddeld

Bron: De Graaf e.a./CBS/ROA

Tabel 4.2
Verwachte uitbreidingsvraag naar opleidingstype, 1995-2000

Opleidingstype	Aantal	Totaal	Gemiddeld %	Typering jaarlijks %
BASISONDERWIJS				
Basisonderwijs	-66.300	-13	-2,8	erg laag
MAVO, VBO				
MAVO, onderbouw HAVO/VWO	-18.400	-5	-0,9	laag
VBO landbouw en natuurlijke omgeving	-7.100	-9	-1,9	erg laag
VBO bouwtechniek	-8.300	-6	-1,2	laag
VBO installatietechniek	-500	-6	-1,1	laag
VBO mechanische techniek	-7.800	-6	-1,2	laag
VBO motorvoertuigetechniek	-2.700	-5	-1,1	laag
VBO elektrotechniek	-2.900	-5	-1,0	laag
VBO grafische techniek	-200	-4	-0,7	laag
VBO consumptieve techniek	-700	-4	-0,7	laag
VBO textiel- en ledertechniek	-1.100	-5	-0,9	laag
VBO haven en vervoer	-900	-3	-0,5	laag
VBO administratie	-3.800	-6	-1,3	laag
VBO verkoop en handel	-500	-2	-0,3	laag
VBO verzorging	-6.400	-3	-0,6	laag
VBO bewaking	3.200	31	5,5	erg hoog
HAVO/VWO, MBO/LLW				
HAVO/VWO bovenbouw	20.700	7	1,3	gemiddeld
MBO/LLW landbouw en natuurlijke omgeving	-2.100	-2	-0,3	laag
MBO technisch laboratorium	1.200	9	1,7	gemiddeld
MBO/LLW bouwkunde	5.200	3	0,6	laag
MBO/LLW weg- en waterbouwkunde	1.200	6	1,1	gemiddeld
MBO/LLW metaalkunde	2.300	4	0,8	gemiddeld
MBO/LLW fijnmechanische techniek	900	6	1,2	gemiddeld
MBO/LLW werktuigbouwkunde	5.000	6	1,1	gemiddeld
MBO/LLW motorvoertuigetechniek	2.100	3	0,7	laag
MBO/LLW elektrotechniek	8.700	6	1,2	gemiddeld
MBO/LLW grafische techniek	2.200	6	1,2	gemiddeld
MBO/LLW consumptieve techniek	2.000	5	1,0	gemiddeld
MBO/LLW procestechniek	900	5	1,0	gemiddeld
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	1.600	4	0,9	gemiddeld
MBO/LLW haven en vervoer	2.600	6	1,1	gemiddeld
MBO/LLW verpleging en medische assistentie	16.400	9	1,7	gemiddeld
MBO/LLW medisch laboratorium	2.900	10	2,0	gemiddeld
MBO/LLW handel	22.100	7	1,3	gemiddeld
MBO/LLW administratief	2.900	3	0,6	laag
MBO toerisme en recreatie	300	2	0,4	laag
MBO/LLW commercieel	2.100	6	1,2	gemiddeld
MBO/LLW secretariaal	700	1	0,1	laag
MBO bestuurlijk-juridisch	-400	-1	-0,2	laag
MBO sociaal-cultureel	800	2	0,3	laag
MBO/LLW verzorging	9.100	4	0,8	gemiddeld
MBO/LLW horeca en uiterlijke verzorging	1.800	3	0,6	laag
MBO politie en defensie	13.500	17	3,1	hoog

Tabel 4.2 (vervolg)
Verwachte uitbreidingsvraag naar opleidingstype, 1995-2000

Opleidingstype	Aantal	Totaal	Gemiddeld %	Typering jaarlijks %
HBO				
HBO onderwijs	18.500	7	1,4	gemiddeld
HBO tolk en vertaler	700	9	1,7	gemiddeld
HBO landbouw en milieukunde	2.700	14	2,7	hoog
HBO technisch laboratorium	6.000	22	4,0	hoog
HBO (weg- en water)bouwkunde	5.300	15	2,7	hoog
HBO werktuigbouwkunde	5.100	17	3,2	hoog
HBO elektrotechniek en technische informatica	11.200	27	4,8	erg hoog
HBO haven en vervoer	4.300	15	2,9	hoog
HBO medisch laboratorium	3.400	16	2,9	hoog
HBO verpleging en paramedisch	14.400	17	3,2	hoog
HBO bedrijfseconomie	3.900	18	3,3	hoog
HBO accountancy	7.000	25	4,5	erg hoog
HBO bedrijfsinformatica	10.400	36	6,3	erg hoog
HBO toerisme en recreatie	500	7	1,4	gemiddeld
HBO commerciële economie	3.800	19	3,5	hoog
HBO technische bedrijfskunde	2.800	22	4,0	hoog
HBO bestuurlijk-juridisch	1.900	7	1,4	gemiddeld
HBO sociaal-cultureel	14.100	12	2,3	gemiddeld
HBO kunst	7.300	15	2,9	hoog
HBO politie en defensie	200	2	0,5	laag
WO				
WO letteren	7.000	17	3,1	hoog
WO theologisch	700	13	2,5	gemiddeld
WO landbouw en milieukunde	2.100	17	3,2	hoog
WO wiskunde en natuurwetenschappen	9.400	22	4,1	hoog
WO (weg- en water)bouwkunde	3.700	20	3,7	hoog
WO werktuigbouwkunde	1.900	22	4,0	hoog
WO elektrotechniek en technische informatica	4.200	31	5,5	erg hoog
WO dier-, genees- en tandheelkunde	8.800	16	3,1	hoog
WO farmacie	700	15	2,8	hoog
WO econom(etr)ie en accountancy	14.900	34	6,0	erg hoog
WO bedrijfskunde	3.200	32	5,7	erg hoog
WO informatica	1.500	34	6,1	erg hoog
WO juridisch	4.000	8	1,6	gemiddeld
WO bestuurlijk	2.400	24	4,4	erg hoog
WO sociaal-cultureel	14.800	18	3,4	hoog
WO kunst	900	10	2,0	gemiddeld

Bron: ROA

Tabel 4.3

Componenten van de werkgelegenheidsverschuivingen naar opleidingsniveau (netto-effecten), 1995-2000*

	Bedrijfs- sectoreffect %	Beroeps- effect %	Opleidings- effect (upgrading) %	Substitutie- effect %	Totaal %
Basisonderwijs	4,2	-4,2	-13,1	-1,7	-14,8
MAVO, VBO	4,0	-3,1	-5,4	-3,2	-7,7
HAVO/WVO, MBO/LLW	4,6	-1,0	1,8	-0,7	4,7
HBO	3,7	5,8	4,9	3,8	18,2
WO	3,7	7,1	9,3	7,2	27,3
Totaal	4,2	0	0	0	4,2

Bron: ROA

Tabel 4.4

Opleidingseffect naar opleidingstype, 1995-2000 (gemiddeld jaarlijks percentage)

Opleidingstype	Opleidingseffect %	Totaal %
Basisonderwijs	-2,8	-3,1
Mavo, onderbouw HAVO/WVO	-1,5	-1,2
VBO landbouw en natuurlijke omgeving	-0,8	-3,3
VBO bouwtechniek	-0,8	-2,1
VBO installatietechniek	0	-2,4
VBO mechanische techniek	0	-2,0
VBO motorvoertuigentechniek	-1,0	-2,0
VBO elektrotechniek	-1,2	-1,4
VBO grafische techniek	-1,0	-0,9
VBO consumptieve techniek	-0,9	-1,6
VBO textiel- en ledertechniek	-1,0	-2,0
VBO haven en vervoer	-0,7	-1,8
VBO administratie	-1,6	-1,6
VBO verkoop en handel	-1,3	-0,9
VBO verzorging	-1,0	-1,5
VBO bewaking	4,9	7,4
HAVO/WVO bovenbouw	0,1	1,6
MBO/LLW landbouw en natuurlijke omgeving	0,8	-1,3
MBO technisch laboratorium	-0,4	2,5
MBO/LLW bouwkunde	0,6	0,0
MBO/LLW weg- en waterbouwkunde	0,2	1,2
MBO/LLW metaalkunde	0,6	0,2
MBO/LLW fijnmechanische techniek	0,4	0,9
MBO/LLW werktuigbouwkunde	0,4	0,8
MBO/LLW motorvoertuigentechniek	0,5	0,3
MBO/LLW elektrotechniek	0,2	1,3
MBO/LLW grafische techniek	0,3	0,9
MBO/LLW consumptieve techniek	0,6	0,2
MBO/LLW procestechniek	0,5	0,7
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	0,6	0,2
MBO/LLW haven en vervoer	0,7	0,7
MBO/LLW verpleging en medische assistentie	-0,1	1,7
MBO/LLW medisch laboratorium	0,0	1,9
MBO/LLW handel	0,3	1,2
MBO/LLW administratief	-0,1	1,1
MBO toerisme en recreatie	0,2	0,5
MBO/LLW commercieel	0,1	1,4
MBO/LLW secretariaal	0,2	0,2
MBO bestuurlijk-juridisch	-0,4	0,2
MBO sociaal-cultureel	-0,6	0,9
MBO/LLW verzorging	0,5	0,3
MBO/LLW horeca en uiterlijke verzorging	0,5	-0,2
MBO politie en defensie	3,4	2,7
HBO onderwijs	0,5	1,6
HBO tolk en vertaler	0,7	2,0
HBO landbouw en milieukunde	1,1	3,4
HBO technisch laboratorium	1,0	5,3
HBO (weg- en water)bouwkunde	1,0	4,2
HBO werktuigbouwkunde	1,1	4,4
HBO elektrotechniek en technische informatica	0,9	6,6
HBO haven en vervoer	1,6	3,2
HBO medisch laboratorium	0,6	3,2
HBO verpleging en paramedisch	1,0	3,4
HBO bedrijfseconomie	1,3	4,3
HBO accountancy	1,2	6,1
HBO bedrijfsinformatica	0,7	8,3
HBO toerisme en recreatie	1,3	1,6

Tabel 4.4 (vervolg)
Opleidingseffect naar opleidingstype, 1995-2000 (gemiddeld jaarlijks percentage)

Opleidingstype	Opleidingseffect %	Totaal %
HBO commerciële economie	1,5	4,4
HBO technische bedrijfskunde	1,1	5,5
HBO bestuurlijk-juridisch	0,3	2,4
HBO sociaal-cultureel	0,8	3,4
HBO kunst	1,0	3,6
HBO politie en defensie	1,7	1,7
WO letteren	1,5	3,9
WO theologisch	1,2	3,2
WO landbouw en milieukunde	1,5	5,0
WO wiskunde en natuurwetenschappen	1,5	6,1
WO (weg- en water)bouwkunde	2,0	6,0
WO werktuigbouwkunde	1,9	6,1
WO elektrotechniek en technische informatica	2,0	7,8
WO dier-, genees- en tandheelkunde	0,5	3,4
WO farmacie	0,8	3,8
WO econom(etr)ie en accountancy	2,4	7,8
WO bedrijfskunde	2,6	7,5
WO informatica	2,2	8,2
WO juridisch	1,8	2,8
WO bestuurlijk	2,0	6,1
WO sociaal-cultureel	1,9	4,7
WO kunst	0,9	2,8

Bron: ROA

Tabel 4.5

Verwachte krimp-kengetallen opleidingstypen naar beroepssegment, 1995-2000

	Baanvernietiging in %	Rel. uitbreidingsvraag in %	Bijdrage aan krimp
Basisonderwijs			
lagere verzorgende beroepen	4,5	-5	-1,7
lagere bouw- en installatieberoepen	4,0	-17	-1,6
middelbare administratieve beroepen	3,6	-20	-1,4
lagere agrarische beroepen	3,6	-24	-1,4
lagere metaalberoepen	2,0	-16	-0,8
lagere rail- en wegtransportberoepen	1,9	-9	-0,8
lagere hout- en papierberoepen	1,5	-17	-0,6
lagere transportberoepen	1,4	-8	-0,5
lagere horecaberopen	1,3	-11	-0,5
lagere textielberoepen	1,2	-20	-0,5
lagere voedings- en genotmiddelenberoepen	1,0	-16	-0,4
lagere bouwmaterialen-, glas- en aardewerkberoepen	0,8	-15	-0,3
lagere administratieve beroepen	0,7	-16	-0,3
middelbare commerciële beroepen	0,7	-9	-0,3
middelbare technische, ambachts- en industrieberoepen	0,6	-8	-0,3
lagere technische, ambachts- en industrieberoepen	0,6	-7	-0,2
middelbare horecaberopen	0,5	-13	-0,2
lagere electrotechnische beroepen	0,4	-8	-0,1
lagere grafische beroepen	0,3	-14	-0,1
middelbare electrotechnische beroepen	0,3	-16	-0,1
lagere chemische beroepen	0,2	-13	-0,1
middelbare lucht- en overige transportberoepen	0,2	-12	-0,1
middelbare medische en paramedische beroepen	0,1	-9	-0,1
Mavo, onderbouw HAVO/WVO			
middelbare administratieve beroepen	7,2	-11	-3,5
middelbare politie-, brandweer- en bewakingsberoepen	1,3	-63	-0,6
lagere agrarische beroepen	1,0	-16	-0,5
lagere verzorgende beroepen	0,7	-6	-0,3
middelbare militaire beroepen	0,6	-34	-0,3
lagere bouw- en installatieberoepen	0,4	-8	-0,2
lagere metaalberoepen	0,3	-7	-0,1
lagere textielberoepen	0,2	-12	-0,1
lagere horecaberopen	0,2	-2	-0,1
lagere administratieve beroepen	0,2	-7	-0,1
lagere hout- en papierberoepen	0,2	-8	-0,1
lagere voedings- en genotmiddelenberoepen	0,2	-8	-0,1
middelbare horecaberopen	0,1	-4	0,0
lagere bouwmaterialen-, glas- en aardewerkberoepen	0,1	-6	0,0
middelbare electrotechnische beroepen	0,1	-7	0,0
VBO landbouw en natuurlijke omgeving			
lagere agrarische beroepen	3,2	-16	-8,3
lagere bouw- en installatieberoepen	0,2	-8	-0,5
VBO bouwtechniek			
lagere hout- en papierberoepen	1,5	-8	-2,2
lagere bouw- en installatieberoepen	1,4	-8	-1,9
lagere metaalberoepen	0,2	-7	-0,3
lagere agrarische beroepen	0,2	-16	-0,3
middelbare administratieve beroepen	0,2	-11	-0,3
lagere bouwmaterialen-, glas- en aardewerkberoepen	0,1	-6	-0,1
lagere verzorgende beroepen	0,1	-6	-0,2

Tabel 4.5 (vervolg)
Verwachte krimp-kengetallen opleidingstypen naar beroepssegment, 1995-2000

	Baanvernietiging in %	Rel. uitbreidingsvraag in %	Bijdrage aan krimp
VBO installatietechniek			
lagere bouw- en installatieberoepen	0,2	-8	-3,5
VBO mechanische techniek			
lagere metaalberoepen	1,7	-7	-2,4
lagere bouw- en installatieberoepen	0,6	-8	-0,9
lagere agrarische beroepen	0,5	-16	-0,7
middelbare administratieve beroepen	0,2	-11	-0,3
lagere hout- en papierberoepen	0,2	-8	-0,3
lagere bouwmaterialen-, glas- en aardewerk- beroepen	0,1	-6	-0,1
lagere verzorgende beroepen	0,1	-6	-0,1
VBO motorvoertuigentechniek			
middelbare metaalberoepen	0,6	-12	-2,4
lagere bouw- en installatieberoepen	0,2	-8	-0,6
lagere metaalberoepen	0,2	-7	-0,7
middelbare administratieve beroepen	0,1	-11	-0,6
VBO elektrotechniek			
middelbare electrotechnische beroepen	0,5	-7	-1,7
lagere metaalberoepen	0,3	-7	-0,8
lagere bouw- en installatieberoepen	0,1	-8	-0,5
middelbare administratieve beroepen	0,1	-11	-0,5
VBO grafische techniek			
lagere grafische beroepen	0,1	-5	-2,2
VBO consumptieve techniek			
lagere voedings- en genotmiddelenberoepen	0,2	-8	-1,9
VBO textiel- en ledertechniek			
middelbare administratieve beroepen	0,2	-11	-1,6
lagere textielberoepen	0,2	-12	-1,7
lagere verzorgende beroepen	0,1	-6	-0,9
VBO haven en vervoer			
-	-	-	-
VBO administratie			
middelbare administratieve beroepen	1,6	-11	-4,7
lagere agrarische beroepen	0,2	-16	-0,7
VBO verkoop en handel			
middelbare administratieve beroepen	0,3	-11	-1,9
VBO verzorging			
middelbare administratieve beroepen	1,7	-11	-1,7
lagere agrarische beroepen	1,2	-16	-1,2
lagere verzorgende beroepen	1,2	-6	-1,2
lagere textielberoepen	0,3	-12	-0,3
lagere horecaberoupen	0,2	-2	-0,2
middelbare horecaberoupen	0,1	-4	-0,1
lagere administratieve beroepen	0,1	-7	-0,1

Tabel 4.5 (vervolg)
Verwachte krimp-kengetallen opleidingstypen naar beroepssegment, 1995-2000

	Baanvernietiging in %	Rel. uitbreidingsvraag in %	Bijdrage aan krimp
VBO bewaking			
-	-	-	-
HAVO/VWO bovenbouw			
middelbare administratieve beroepen	1,2	-2	-0,8
lagere agrarische beroepen	0,1	-8	-0,1
hogere sociaal-culturele beroepen	0,1	-2	0,0
MBO/LLW landbouw en natuurlijke omgeving			
lagere agrarische beroepen	3,4	-8	-4,9
MBO technisch laboratorium			
-	-	-	-
MBO/LLW bouwkunde			
middelbare bouw- en installatieberoepen	0,1	-3	-0,1
middelbare administratieve beroepen	0,1	-2	-0,1
hogere bouw- en installatieberoepen	0,1	-5	-0,1
MBO/LLW weg- en waterbouwkunde			
-	-	-	-
MBO/LLW metaalkunde			
-	-	-	-
MBO/LLW fijnmechanische techniek			
-	-	-	-
MBO/LLW werktuigbouwkunde			
middelbare administratieve beroepen	0,1	-2	-0,1
MBO/LLW motorvoertuigtechniek			
middelbare metaalberoepen	0,3	-3	-0,9
MBO/LLW elektrotechniek			
middelbare administratieve beroepen	0,1	-2	-0,1
MBO/LLW grafische techniek			
-	-	-	-
MBO/LLW consumptieve techniek			
-	-	-	-
MBO/LLW procestechniek			
-	-	-	-
MBO/LLW textiel- en ledertechniek			
lagere textielberoepen	0,2	-5	-0,9
middelbare administratieve beroepen	0,1	-2	-0,4
MBO/LLW haven en vervoer			
middelbare administratieve beroepen	0,1	-2	-0,4
MBO/LLW verpleging en medische assistentie			
middelbare administratieve beroepen	0,1	-2	-0,1
hogere sociaal-culturele beroepen	0,1	-2	-0,1

Tabel 4.5 (vervolg)
Verwachte krimp-kengetallen opleidingstypen naar beroepssegment, 1995-2000

	Baanvernietiging in %	Rel. uitbreidingsvraag in %	Bijdrage aan krimp
MBO/LLW medisch laboratorium	-	-	-
MBO/LLW handel			
middelhare administratieve beroepen	1,0	-2	-0,6
lagere agrarische beroepen	0,3	-8	-0,2
MBO/LLW administratief			
middelhare administratieve beroepen	0,7	-2	-1,5
MBO toerisme en recreatie			
middelhare administratieve beroepen	0,1	-2	-1,6
MBO/LLW commercieel			
middelhare administratieve beroepen	0,2	-2	-0,9
MBO/LLW secretariael			
middelhare administratieve beroepen	0,8	-2	-1,7
MBO bestuurlijk-juridisch			
middelhare administratieve beroepen	0,4	-2	-1,6
hogere bestuurlijke en juridische beroepen	0,2	-20	-1,0
MBO sociaal-cultureel			
middelhare administratieve beroepen	0,2	-2	-0,6
hogere sociaal-culturele beroepen	0,1	-2	-0,5
MBO/LLW verzorging			
middelhare verzorgende beroepen	0,9	-10	-0,8
middelhare administratieve beroepen	0,3	-2	-0,3
lagere agrarische beroepen	0,2	-8	-0,2
MBO/LLW horeca en uiterlijke verzorging			
middelhare verzorgende beroepen	0,6	-10	-1,9
middelhare administratieve beroepen	0,1	-2	-0,3
MBO politie en defensie			
middelhare militaire beroepen	1,7	-27	-4,4
middelhare administratieve beroepen	0,1	-2	-0,2
HBO onderwijs	-	-	-
HBO tolk en vertaler	-	-	-
HBO landbouw en milieukunde	-	-	-
HBO technisch laboratorium	-	-	-
HBO (weg- en water)bouwkunde	-	-	-

Tabel 4.5 (vervolg)
Verwachte krimp-kengetallen opleidingstypen naar beroepssegment, 1995-2000

	Baanvernietiging in %	Rel. uitbreidingsvraag in %	Bijdrage aan krimp
HBO werktuigbouwkunde	-	-	-
HBO elektrotechniek en technische informatica	-	-	-
HBO haven en vervoer	-	-	-
HBO medisch laboratorium	-	-	-
HBO verpleging en paramedisch	-	-	-
HBO bedrijfseconomie	-	-	-
HBO accountancy	-	-	-
HBO bedrijfsinformatica	-	-	-
HBO toerisme en recreatie	-	-	-
HBO commerciële economie	-	-	-
HBO technische bedrijfskunde	-	-	-
HBO bestuurlijk-juridisch hogere bestuurlijke en juridische beroepen	0,3	-11	-2,5
HBO sociaal-cultureel hogere bestuurlijke en juridische beroepen	0,2	-11	-0,3
HBO kunst	-	-	-
HBO politie en defensie middelbare militaire beroepen	0,3	-21	-7,7
WO letteren	-	-	-
WO theologisch	-	-	-
WO landbouw en milieukunde	-	-	-

Tabel 4.5 (vervolg)
Verwachte krimp-kengetallen opleidingstypen naar beroepssegment, 1995-2000

	Baanvernietiging in %	Rel. uitbreidingsvraag in %	Bijdrage aan krimp
WO wiskunde en natuurwetenschappen	-	-	-
WO (weg- en water)bouwkunde	-	-	-
WO werktuigbouwkunde	-	-	-
WO elektrotechniek en technische informatica	-	-	-
WO dier-, genees- en tandheelkunde	-	-	-
WO farmacie	-	-	-
WO econom(etr)ie en accountancy	-	-	-
WO bedrijfskunde	-	-	-
WO informatica	-	-	-
WO juridisch hogere bestuurlijke en juridische beroepen	0,4	-3	-1,5
WO bestuurlijk	-	-	-
WO sociaal-cultureel	-	-	-
WO kunst	-	-	-

Bron:ROA

Tabel 4.6

Percentage werkenden dat tussen 1992-1994 een cursus heeft gevolgd naar opleidingstype

	%	Typering
Basisonderwijs	17	laag
Mavo, onderbouw HAVO/VWO	29	gemiddeld
VBO landbouw en natuurlijke omgeving	13	laag
VBO bouwtechniek	23	gemiddeld
VBO installatietechniek	-	gemiddeld
VBO mechanische techniek	28	gemiddeld
VBO motorvoertuigetechniek	32	gemiddeld
VBO elektrotechniek	23	gemiddeld
VBO grafische techniek	-	-
VBO consumptieve techniek	13	laag
VBO textiel- en ledertechniek	-	erg laag
VBO haven en vervoer	-	-
VBO administratie	-	erg laag
VBO verkoop en handel	-	gemiddeld
VBO verzorging	18	laag
VBO bewaking	-	-
HAVO/VWO bovenbouw	30	gemiddeld
MBO/LLW landbouw en natuurlijke omgeving	30	gemiddeld
MBO technisch laboratorium	-	-
MBO/LLW bouwkunde	17	laag
MBO/LLW weg- en waterbouwkunde	-	-
MBO/LLW metaalkunde	-	-
MBO/LLW fijnmechanische techniek	-	-
MBO/LLW werktuigbouwkunde	45	hoog
MBO/LLW motorvoertuigetechniek	-	-
MBO/LLW elektrotechniek	46	hoog
MBO/LLW grafische techniek	-	-
MBO/LLW consumptieve techniek	-	-
MBO/LLW procestechniek	-	-
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	-	-
MBO/LLW haven en vervoer	-	-
MBO/LLW verpleging en medische assistentie	22	gemiddeld
MBO/LLW medisch laboratorium	-	erg hoog
MBO/LLW handel	21	laag
MBO/LLW administratief	55	erg hoog
MBO toerisme en recreatie	-	-
MBO/LLW commercieel	-	-
MBO/LLW secretariael	-	hoog
MBO bestuurlijk-juridisch	-	-
MBO sociaal-cultureel	-	gemiddeld
MBO/LLW verzorging	30	gemiddeld
MBO/LLW horeca en uiterlijke verzorging	-	-
MBO politie en defensie	-	erg hoog
HBO onderwijs	34	gemiddeld
HBO tolk en vertaler	-	-
HBO landbouw en milieukunde	-	gemiddeld
HBO technisch laboratorium	-	erg laag
HBO (weg- en water)bouwkunde	-	gemiddeld
HBO werktuigbouwkunde	-	gemiddeld
HBO elektrotechniek en technische informatica	-	-
HBO haven en vervoer	-	erg laag
HBO medisch laboratorium	-	-
HBO verpleging en paramedisch	48	hoog
HBO bedrijfseconomie	-	gemiddeld
HBO accountancy	-	-

Tabel 4.6 (vervolg)

Percentage werkenden dat tussen 1992-1994 een cursus heeft gevolgd naar opleidingstype

	%	Typering
HBO bedrijfsinformatica	-	-
HBO toerisme en recreatie	-	-
HBO commerciële economie	-	-
HBO technische bedrijfskunde	-	-
HBO bestuurlijk-juridisch	-	-
HBO sociaal-cultureel	57	erg hoog
HBO kunst	-	-
HBO politie en defensie	-	-
WO letteren	-	laag
WO theologisch	-	-
WO landbouw en milieukunde	-	-
WO wiskunde en natuurwetenschappen	-	hoog
WO (weg- en water)bouwkunde	-	-
WO werktuigbouwkunde	-	-
WO elektrotechniek en technische informatica	-	-
WO dier-, genees- en tandheelkunde	-	-
WO farmacie	-	-
WO econom(etr)ie en accountancy	-	-
WO bedrijfskunde	-	-
WO informatica	-	-
WO juridisch	-	-
WO bestuurlijk	-	-
WO sociaal-cultureel	32	gemiddeld
WO kunst	-	-
Totaal	28	-

Bron: OSA/ROA

Tabel 4.7

Extra bijscholingsbehoefte (gezien de informatiseringsgraad) en extra omscholingsbehoefte (gezien de verwachte werkgelegenheidskrimp en sectorale reallocatie) per opleidingstype

Opleidingstype	Extra bijscholingsbehoefte	Extra omscholingsbehoefte
Basisonderwijs	gemiddeld	erg groot
Mavo, onderbouw HAVO/VWO	gemiddeld	groot
VBO landbouw en natuurlijke omgeving	gemiddeld	erg groot
VBO bouwtechniek	gemiddeld	groot
VBO installatietechniek	-	groot
VBO mechanische techniek	klein	groot
VBO motorvoertuigtechniek	klein	groot
VBO elektrotechniek	gemiddeld	groot
VBO grafische techniek	-	-
VBO consumptieve techniek	gemiddeld	groot
VBO textiel- en ledertechniek	groot	erg groot
VBO haven en vervoer	-	-
VBO administratie	erg groot	erg groot
VBO verkoop en handel	gemiddeld	gemiddeld
VBO verzorging	gemiddeld	groot
VBO bewaking	-	-
HAVO/VWO bovenbouw	gemiddeld	gemiddeld
MBO/LLW landbouw en natuurlijke omgeving	klein	gemiddeld
MBO technisch laboratorium	-	-
MBO/LLW bouwkunde	gemiddeld	groot
MBO/LLW weg- en waterbouwkunde	-	-
MBO/LLW metaalkunde	-	-
MBO/LLW fijnmechanische techniek	-	-
MBO/LLW werktuigbouwkunde	klein	klein
MBO/LLW motorvoertuigtechniek	-	-
MBO/LLW elektrotechniek	klein	klein
MBO/LLW grafische techniek	-	-
MBO/LLW consumptieve techniek	-	-
MBO/LLW procestechniek	-	-
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	-	-
MBO/LLW haven en vervoer	-	-
MBO/LLW verpleging en medische assistentie	gemiddeld	gemiddeld
MBO/LLW medisch laboratorium	erg klein	erg klein
MBO/LLW handel	groot	gemiddeld
MBO/LLW administratief	gemiddeld	klein
MBO toerisme en recreatie	-	-
MBO/LLW commercieel	-	-
MBO/LLW secretariael	gemiddeld	klein
MBO bestuurlijk-juridisch	-	-
MBO sociaal-cultureel	gemiddeld	gemiddeld
MBO/LLW verzorging	klein	gemiddeld
MBO/LLW horeca en uiterlijke verzorging	-	-
MBO politie en defensie	klein	gemiddeld
HBO onderwijs	gemiddeld	klein
HBO tolk en vertaler	-	-
HBO landbouw en milieukunde	gemiddeld	klein
HBO technisch laboratorium	erg groot	groot
HBO (weg- en water)bouwkunde	gemiddeld	klein
HBO werktuigbouwkunde	groot	klein
HBO elektrotechniek en technische informatica	-	-
HBO haven en vervoer	erg groot	gemiddeld
HBO medisch laboratorium	-	-

Tabel 4.7 (vervolg)

Extra bijscholingsbehoefte (gezien de informatiseringsgraad) en extra omscholingsbehoefte (gezien de verwachte werkgelegenheidskrimp en sectorale reallocatie) per opleidingstype

Opleidingstype	Extra bijscholingsbehoefte	Extra omscholingsbehoefte
HBO verpleging en paramedisch	erg klein	erg klein
HBO bedrijfseconomie	groot	klein
HBO accountancy	-	-
HBO bedrijfsinformatica	-	-
HBO toerisme en recreatie	-	-
HBO commerciële economie	-	-
HBO technische bedrijfskunde	-	-
HBO bestuurlijk-juridisch	-	-
HBO sociaal-cultureel	erg klein	erg klein
HBO kunst	-	-
HBO politie en defensie	-	-
WO letteren	groot	gemiddeld
WO theologisch	-	-
WO landbouw en milieukunde	-	-
WO wiskunde en natuurwetenschappen	gemiddeld	klein
WO (weg- en water)bouwkunde	-	-
WO werktuigbouwkunde	-	-
WO elektrotechniek en technische informatica	-	-
WO dier-, genees- en tandheelkunde	-	-
WO farmacie	-	-
WO econom(etr)ie en accountancy	-	-
WO bedrijfskunde	-	-
WO informatica	-	-
WO juridisch	-	-
WO bestuurlijk	-	-
WO sociaal-cultureel	gemiddeld	klein
WO kunst	-	-

Bron: De Graaf e.a./ROA

Tabel 4.8
 Overzicht van perspectiefrijke omscholingsmogelijkheden naar opleidingstype

Opleidingstype	ITKP ² in 2000	Typering knelpunten
Basisonderwijs		
VBO haven en vervoer	0,97	redelijk groot
Mavo, onderbouw HAVO/VWO		
MBO bestuurlijk juridisch	0,91	redelijk groot
VBO verzorging	0,99	redelijk groot
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	1,00	redelijk groot
VBO landbouw en natuurlijke omgeving		
-	-	-
VBO bouwtechniek		
-	-	-
VBO installatietechniek		
-	-	-
VBO mechanische techniek		
VBO haven en vervoer	0,97	redelijk groot
VBO motorvoertuigentechniek		
VBO haven en vervoer	0,97	redelijk groot
MBO/LLW haven en vervoer	0,98	redelijk groot
VBO elektrotechniek		
-	-	-
VBO grafische techniek		
MBO/LLW grafische techniek	0,99	redelijk groot
VBO consumptieve techniek		
-	-	-
VBO textiel- en ledertechniek		
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	1,00	redelijk groot
VBO haven en vervoer		
MBO/LLW haven en vervoer	0,98	redelijk groot
VBO administratie		
MBO bestuurlijk -juridisch	0,91	redelijk groot
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	1,00	redelijk groot
VBO verkoop en handel		
MBO/LLW fijnmechanische techniek	0,93	groot
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	1,00	redelijk groot
VBO verzorging		
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	1,00	redelijk groot
VBO bewaking		
-	-	-

2. Indicator Toekomstige kans op Knelpunten in de Personeelsvoorziening.

Tabel 4.8 (vervolg)
 Overzicht van perspectiefrijke omscholingsmogelijkheden naar opleidingstype

Opleidingstype	ITKP in 2000	Typering knelpunten
HAVO/WVO bovenbouw		
MBO bestuurlijk-juridisch	0,91	groot
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	1,00	redelijk groot
MBO/LLW landbouw en natuurlijke omgeving		
-	-	-
MBO technisch laboratorium		
HBO technisch laboratorium	0,85	groot
MBO/LLW bouwkunde		
-	-	-
MBO/LLW weg- en waterbouwkunde		
HBO (weg- en water)bouwkunde	0,83	groot
MBO/LLW metaalkunde		
-	-	-
MBO/LLW fijnmechanische techniek		
-	-	-
MBO/LLW werktuigbouwkunde		
-	-	-
MBO/LLW motorvoertuigtechniek		
-	-	-
MBO/LLW elektrotechniek		
-	-	-
MBO/LLW grafische techniek		
-	-	-
MBO/LLW consumptieve techniek		
-	-	-
MBO/LLW procestechniek		
-	-	-
MBO/LLW textiel- en ledertechniek		
-	-	-
MBO/LLW haven en vervoer		
VBO haven en vervoer	0,97	redelijk groot
MBO/LLW verpleging en medische assistentie		
HBO verpleging en paramedisch	0,94	groot
MBO/LLW medisch laboratorium		
-	-	-
MBO/LLW handel		
MBO bestuurlijk-juridisch	0,91	groot
HBO bestuurlijk-juridisch	0,92	groot
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	1,00	redelijk groot

Tabel 4.8 (vervolg)
Overzicht van perspectiefrijke omscholingsmogelijkheden naar opleidingstype

Opleidingstype	ITKP in 2000	Typering knelpunten
MBO/LLW administratief		
HBO accountancy	0,73	groot
MBO bestuurlijk-juridisch	0,91	groot
HBO bestuurlijk-juridisch	0,92	groot
MBO toerisme en recreatie		
-	-	-
MBO/LLW commercieel		
MBO bestuurlijk-juridisch	0,91	groot
HBO bestuurlijk-juridisch	0,92	groot
MBO/LLW textiel- en ledertechniek	1,00	redelijk groot
MBO/LLW secretariael		
MBO bestuurlijk-juridisch	0,91	groot
MBO bestuurlijk-juridisch		
HBO bestuurlijk-juridisch	0,92	groot
MBO sociaal-cultureel		
HBO sociaal-cultureel	0,99	redelijk groot
MBO/LLW verzorging		
-	-	-
MBO/LLW horeca en uiterlijke verzorging		
-	-	-
MBO politie en defensie		
HBO politie en defensie	0,99	redelijk groot
HBO onderwijs		
-	-	-
HBO tolk en vertaler		
-	-	-
HBO landbouw en milieukunde		
-	-	-
HBO technisch laboratorium		
HBO medisch laboratorium	0,91	groot
HBO (weg- en water)bouwkunde		
WO (weg- en water)bouwkunde	0,76	groot
HBO werktuigbouwkunde		
WO werktuigbouwkunde	1,00	redelijk groot
HBO elektrotechniek en technische informatica		
HBO bedrijfsinformatica	0,77	groot
WO elektrotechniek en technische informatica	0,86	groot
WO informatica	0,93	groot
HBO haven en vervoer		
-	-	-

Tabel 4.8 (vervolg)
 Overzicht van perspectiefrijke omscholingsmogelijkheden naar opleidingstype

Opleidingstype	ITKP in 2000	Typering knelpunten
HBO medisch laboratorium HBO technisch laboratorium	0,85	groot
HBO verpleging en paramedisch MBO/LLW verpleging en medische assistentie	1,00	redelijk groot
HBO bedrijfseconomie HBO accountancy WO econom(etr)ie en accountancy MBO bestuurlijk-juridisch HBO bestuurlijk-juridisch	0,73 0,88 0,91 0,92	groot groot groot groot
HBO accountancy WO econom(etr)ie en accountancy WO bestuurlijk HBO bestuurlijk-juridisch	0,88 0,88 0,92	groot groot groot
HBO bedrijfsinformatica WO elektrotechniek en technische informatica WO informatica	0,86 0,93	groot groot
HBO toerisme en recreatie -	-	-
HBO commerciële economie WO econom(etr)ie en accountancy MBO bestuurlijk-juridisch HBO bestuurlijk-juridisch MBO/LLW textiel- en ledertechniek	0,88 0,91 0,92 1,00	groot groot groot redelijk groot
HBO technische bedrijfskunde HBO bedrijfsinformatica WO informatica HBO elektrotechniek en technische informatica	0,77 0,93 0,94	groot groot groot
HBO bestuurlijk-juridisch HBO accountancy WO econom(etr)ie en accountancy MBO bestuurlijk-juridisch	0,73 0,88 0,91	groot groot groot
HBO sociaal-cultureel WO sociaal-cultureel	0,97	redelijk groot
HBO kunst -	-	-
HBO politie en defensie MBO politie en defensie	0,95	groot
WO letteren -	-	-
WO theologisch -	-	-
WO landbouw en milieukunde -	-	-

Tabel 4.8 (vervolg)
Overzicht van perspectiefrijke omscholingsmogelijkheden naar opleidingstype

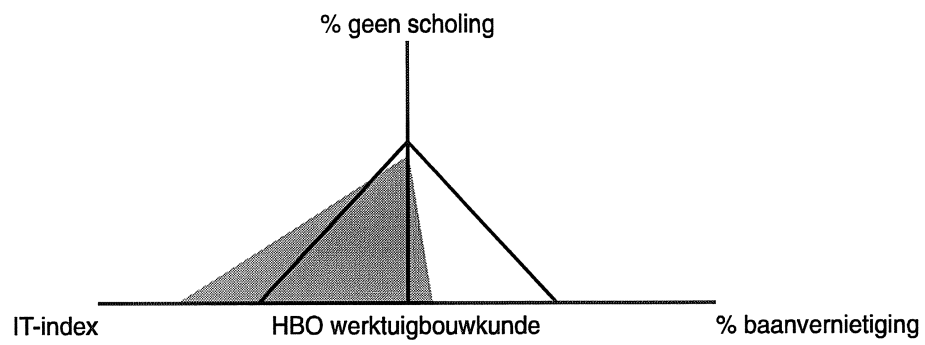
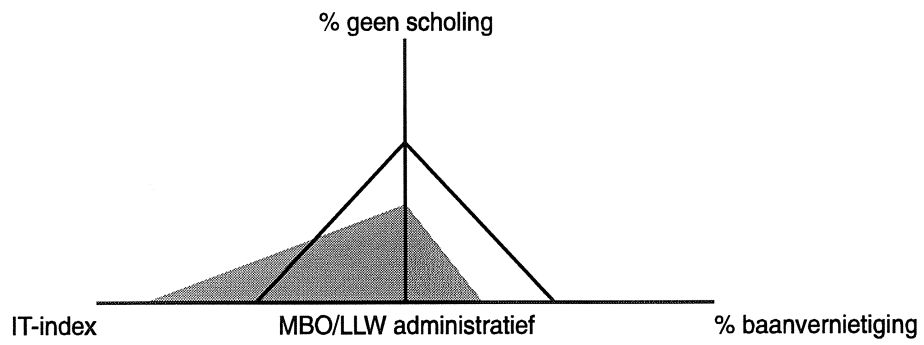
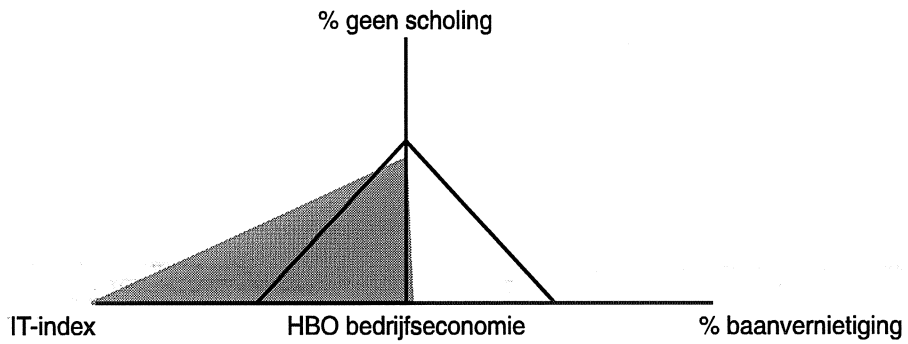
Opleidingstype	ITKP in 2000	Typering kneipunten
WO wiskunde en natuurwetenschappen		
-	-	-
WO (weg- en water)bouwkunde		
HBO (weg- en water)bouwkunde	0,83	groot
WO werktuigbouwkunde		
HBO werktuigbouwkunde	0,98	redelijk groot
WO elektrotechniek en technische informatica		
HBO bedrijfsinformatica	0,77	groot
WO informatica	0,93	groot
HBO elektrotechniek en technische informatica	0,94	groot
WO dier-, genees- en tandheeskunde		
-	-	-
WO farmacie		
-	-	-
WO econom(etr)ie en accountancy		
HBO accountancy	0,73	groot
WO bestuurlijk	0,88	groot
HBO bestuurlijk-juridisch	0,92	groot
WO bedrijfskunde		
-	-	-
WO informatica		
HBO bedrijfsinformatica	0,77	groot
WO elektrotechniek en technische informatica	0,86	groot
HBO elektrotechniek en technische informatica	0,94	groot
WO juridisch		
HBO bestuurlijk-juridisch	0,92	groot
WO bestuurlijk		
HBO accountancy	0,73	groot
WO econom(etr)ie en accountancy	0,88	groot
WO sociaal-cultureel		
HBO sociaal-cultureel	0,99	redelijk groot
WO kunst		
-	-	-

Bron: ROA

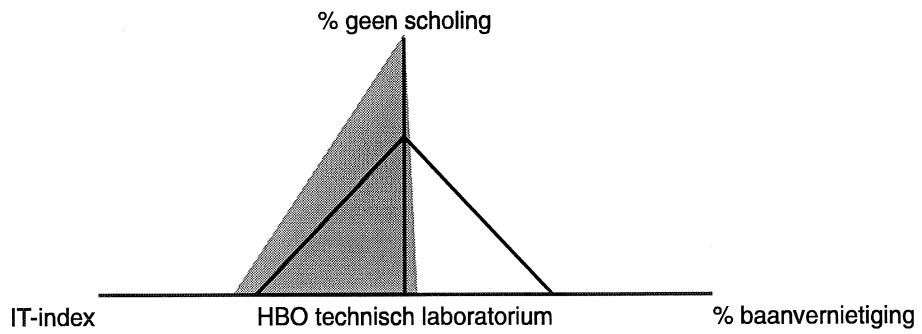
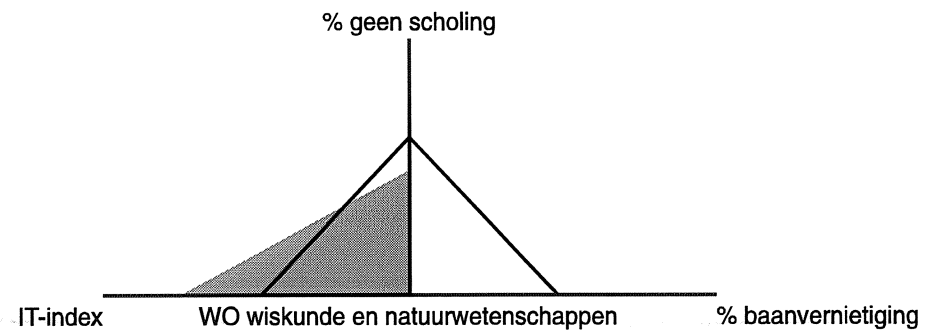
RISICOPROFIELEN NAAR OPLEIDING

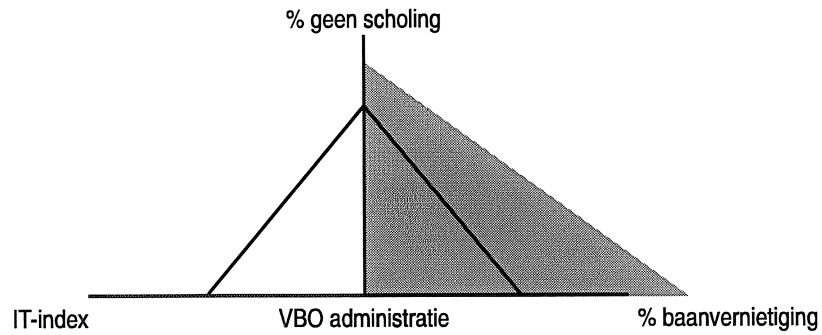
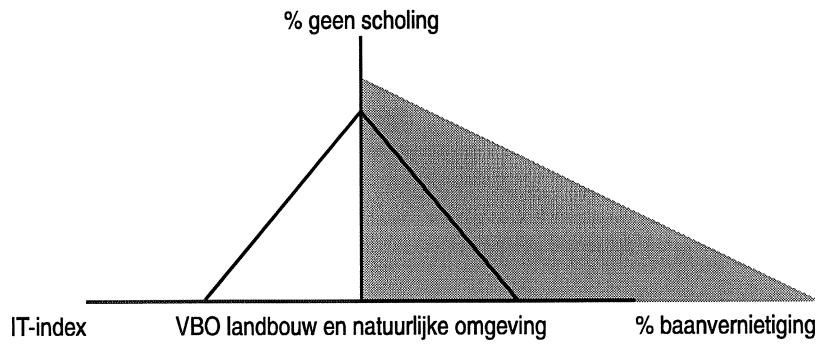
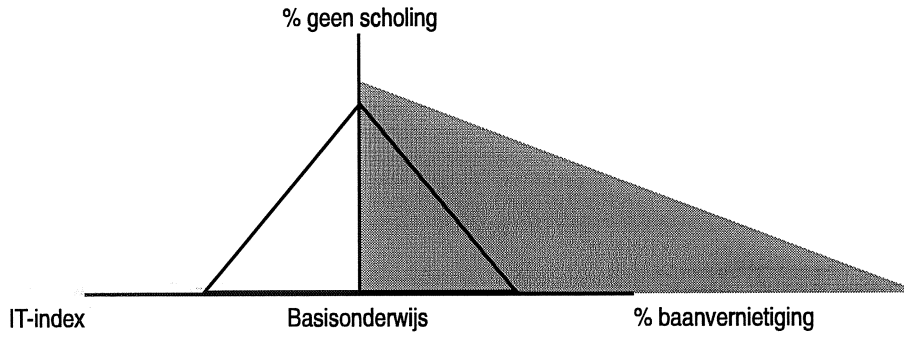
Het risico op verlies van werk naar opleidingstype: hoogste IT-index

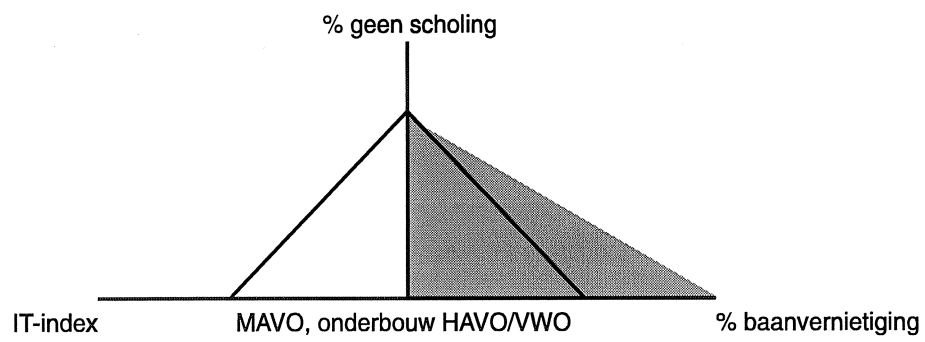
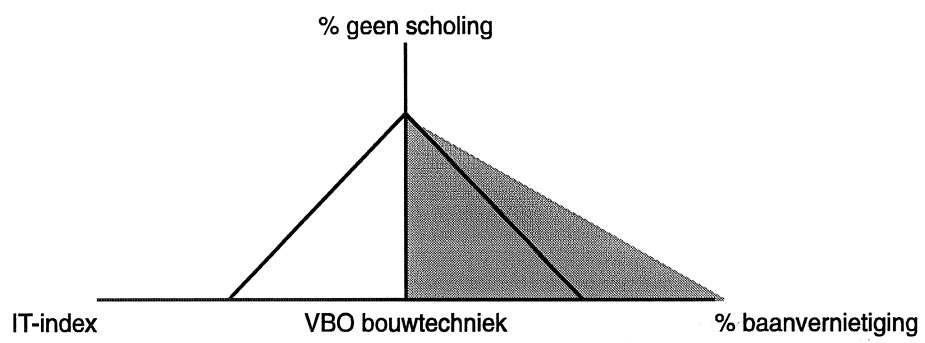

Het risico op verlies van werk naar opleidingstype: hoogste baanvernietiging

Het risico op verlies van werk naar opleidingstype: hoogste tekort aan scholing

